

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra informačních technologií

Diplomová práce

**Hodnocení dopadů základních registrů na výkon agendy
Orgánu ochrany veřejného zdraví**

Bc. Jana HEGEROVÁ

© 2015 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra informačních technologií

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Jana Hegerová

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Hodnocení dopadů základních registrů na výkon agendy Orgánu na ochranu veřejného zdraví

Název anglicky

Evaluation of effects of the basic registers system on the agenda of the Public Health Authority

Cíle práce

Diplomová práce je zaměřena na hodnocení elektronických služeb ve veřejné správě. Hlavním cílem je analyzovat přínos, popř. nedostatky zavedení elektronických služeb do výkonu agend Orgánu na ochranu veřejného zdraví, a to z pohledu zaměstnanců státní správy a občanů. Dílčí cíle diplomové práce jsou:

- vytvořit přehled řešené problematiky,
- porovnat a analyzovat dopady základních registrů v oblasti ochrany veřejného zdraví,
- zhodnotit fungování elektronických služeb v oblasti ochrany veřejného zdraví a formulace doporučení.

Metodika

Metodika řešené diplomové práce je založena na prostudování jednotlivých dostupných odborných materiálů a informací, jejich analýze. Praktická část práce je zaměřena na zmapování jednotlivých elektronických aplikací využívaných v různých odvětvích státní správy. Na základě zjištěných teoretických poznatků a jejich syntézy a porovnáním těchto poznatků s výsledky z praktické části práce budou formulovány doporučení a závěry diplomové práce.

Doporučený rozsah práce

60-80 stran

Klíčová slova

státní veřejná správa, legislativa, elektronická komunikace, elektronický podpis, spisová služba, datové schránky, eGovernment

Doporučené zdroje informací

BUDIŠ, Petr a Iva HREBÍKOVÁ. Datové schránky: fungování, doručování, bezpečnost, návody. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2010. ISBN 978-80-726-3617-0.

BUDIŠ, Petr. Elektronický podpis a jeho aplikace v praxi. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2008, 157 s. ISBN 978-80-7263-465-1.

LAPÁČEK, Jiří. Jak na datovou schránku a elektronickou komunikaci s úřady. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2012, 197 s. ISBN 978-80-251-3680-5.

MAISNER, Martin a Zdeněk VANÍČEK. Odpovědnost za obsah přenosu v elektronických komunikacích. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012, xiv, 133 s. Právní monografie. ISBN 978-807-3579-647.

PETERKA, Jiří. Báječný svět elektronického podpisu. Praha: CZ.NIC, 2011, 430 s. ISBN 978-80-904248-3-8.

SMEJKAL, Vladimír. Datové schránky v právním řádu ČR: zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, s komentářem. 1. vyd. Praha: ABF, 176 s. ISBN 978-80-86284-78-1.

STEDRON, Bohumír. Úvod do eGovernmentu v České republice: právní a technický průvodce. 1. vyd. Praha: Úřad vlády České republiky, 2007, 172 s. ISBN 978-808-7041-253.

Předběžný termín obhajoby

2015/06 (červen)

Vedoucí práce

Ing. Miloš Ulman, Ph.D.

Elektronicky schváleno dne 31. 10. 2014

Ing. Jiří Vaněk, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 11. 11. 2014

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 23. 03. 2015

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci " Hodnocení dopadů základních registrů na výkon agendy Orgánu ochrany veřejného zdraví" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 30.3.2015

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucímu diplomové práce panu Ing. Miloši Ulmanovi, Ph.D., za věcné připomínky a odbornou pomoc.

Hodnocení dopadů základních registrů na výkon agendy Orgánu ochrany veřejného zdraví

Evaluation of effects of the basic registers system on the agenda of the Public Health Authority

Souhrn

Diplomová práce je v teoretické části založena na rešerši dostupných odborných a legislativních zdrojů. Praktická část je zaměřena na hodnocení dopadů zavedení elektronických služeb do výkonu agendy Orgánu ochrany veřejného zdraví. Tyto dopady jsou zjišťovány pomocí dotazníkového šetření, které bylo uskutečněno mezi pracovníky Krajské hygienické stanice Plzeňského kraje se sídlem v Plzni, včetně územních pracovišť. V rámci dílčího cíle jsou zde popsány některé agendové systémy hygienické služby a hodnoceno očekávání v zavedení základních registrů veřejné správy do agendy Orgánu ochrany veřejného zdraví. Výsledky dotazníkového šetření jsou zpracovány popisnou statistikou a hypotézy vyhodnoceny pomocí jednovýběrového parametrického testu alternativního rozdělení. Na základě zjištěných skutečností je sepsán závěr a jsou formována doporučení.

Summary

The theoretical part of the thesis is based on the research of available vocational and legislative sources. The practical part is aimed on estimation of impact of electronical services' implementation into the agenda of Protection of Public Health' Authority.

These falls are being found by the questionnaire searchings which were realized among the Officers at the Regional Hygienic Station of Pilsen region located in the city of Pilsen, including regional subsidiaries. In the frame of the partial aim there are described some agenda systems of hygienical services and there is estimated expectation of

implementation of the Public authority's basic registry into the agenda of Protection of Public Health Authority. The results of questionnaire searchings are worked out by statistics description and hypothesis are estimated by one-choice parametrical test of alternative distinguishing. On the base of found realities there is written a conclusion and there are formed the recommendations as well.

Klíčová slova: státní veřejná správa, legislativa, elektronická komunikace, elektronický podpis, spisová služba, datové schránky, eGovernment

Keywords: State public administration, legislation, electronic communication, electronic signature, document services, data boxes, eGovernment

OBSAH

1. ÚVOD	5
2. CÍL PRÁCE A METODIKA	6
3. PŘEHLED ŘEŠENÉ PROBLEMATIKY	8
3.1. Veřejná správa	8
3.1.1. Definice pojmů	8
3.1.2. Moderní efektivní a „dobrá“ správa	9
3.1.3. Elektronizace veřejné správy	11
3.1.3.1. Hexagon veřejné správy	12
3.1.3.2. E-Government	16
3.1.3.3. eGON	17
3.1.3.4. Základní registry veřejné správy	19
3.1.3.5. Elektronický podpis, datové schránky a portál veřejné správy	24
3.2. Legislativní podklady elektronizace veřejné správy	28
3.2.1 Zákon č. 227/2000 Sb.	28
3.2.2 Zákon č. 365/2000 Sb.	29
3.2.3 Zákon č. 111/2009 Sb.	30
3.2.4 Zákon č. 300/2008 Sb.	30
3.2.5 Zákon č. 499/2004 Sb.	31
3.2.6 Zákon č. 127/2005 Sb.	32
3.2.7 Zákon č. 106/1999 Sb.	33
3.2.8 Zákon č. 480/2004 Sb.	33
3.2.9 Zákon č. 101/2000 Sb.	33
3.2.10 Některé další legislativní předpisy týkající se elektronizace	34
3.3. Orgán ochrany veřejného zdraví	36
3.3.1. Stručná historie hygienické služby	36
3.3.2. Ustanovení orgánu ochrany veřejného zdraví	38
3.3.3. Zákon 258/2000Sb., v platném znění	40
3.3.4. Stručná historie zdravotních registrů a zdravotních IS	40
3.3.5. Jednotlivé Národní zdravotní registry, další registry a IS	42
3.3.6. Změny v rámci elektronizace u Orgánu ochrany veřejného zdraví	47

3.3.6.1. Projekt „Aplikace moderních ICT metod zvyšování výkonnosti, kvality a transparentnosti systému Státního zdravotního dozoru“	48
3.3.6.2. Projekt „Úprava rezortních registrů a konsolidace rezortních dat v návaznosti na základní registry veřejné správy“	49
3.3.6.3. Projekt „Modernizace informačního systému hlášení infekčních nemocí (NEW EPIDAT)“	50
4. PRAKTICKÁ ČÁST	51
4.1 Výzkumná otázka	51
4.2 Vybrané agendové systémy OOVZ	51
4.3 Vlastní dotazníkové šetření	59
4.4 Statistické hodnocení hypotéz	65
5. VÝSLEDKY A DISKUZE	70
6. ZÁVĚR	74
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	76
SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK a ZKRATEK	83
PŘÍLOHY	86

1. ÚVOD

V řadě vyspělých zemí světa probíhají od počátku 80. let minulého století reformy ve veřejné správě. Na toto reagovala i Česká republika a i u nás nejen veřejná správa, ale celý veřejný sektor, prochází v posledních letech významnými změnami. Veřejná správa je postupně elektronizována a jsou zaváděny služby eGovernmentu. Cílem je především modernizace ústřední státní správy, zvýšení kvality fungování veřejné správy, její zefektivnění a zvýšení její transparentnosti, protože veřejná správa má sloužit především občanům.

V dnešní společnosti, která někdy bývá charakterizována jako „informační“, téměř každý využívá moderní komunikační a informační technologie. Tyto moderní technologie slouží k rozvoji veřejné správy, ke zlepšení komunikace mezi veřejnou správou a občany, veřejnou správou a organizacemi soukromého a neziskového sektoru.

Česká vláda si plně uvědomuje, že konkurenceschopnost naší republiky je právě neodmyslitelně spjata s efektivním výkonem státní správy a na základě toho byla zpracována strategie Efektivní veřejná správa a přátelské veřejné služby a stanoven globální cíl: Prostřednictvím zefektivnění fungování veřejné správy a veřejných služeb ke zvyšování konkurenceschopnosti české ekonomiky a zvyšování kvality života obyvatel ČR.

Veřejnými elektronickými službami myslíme, takové služby (informace), které jsou veřejnosti dostupné prostřednictvím elektronického média veřejné správy.

Záměrem diplomové práce je zjistit, na kolik je eGovernment veřejné správy přínosný pro práci zaměstnanců s tak specifickou činností jako je ochrana veřejného zdraví.

2. CÍL PRÁCE A METODIKA

Cíle

Na začátku práce budou definovány a vysvětleny základní pojmy, jako je veřejná správa, e-Government, e-Governance, hexagon veřejné správy, datová schránka, elektronický podpis, Orgán ochrany veřejného zdraví, se kterými se pracuje v následujících kapitolách. Dále budou v první části popsány jednotlivé legislativní podklady a dokumenty, které jsou základem elektronických služeb v našem státě, včetně implementace evropské legislativy do našich právních předpisů, a dále ty dokumenty, které stály u vzniku Orgánu ochrany veřejného zdraví. Vizí budoucnosti totiž je, aby elektronické služby fungovaly společně v celé Evropské unii, tzn. i mezi jednotlivými státy.

Hlavním cílem diplomové práce je analyzovat přínos, popř. nedostatky zavedení elektronických služeb. Tento problém bude zohledněn hlavně na oblast zdravotnictví konkrétně na činnosti Orgánu ochrany veřejného zdraví. Hlavní pozornost bude věnována fungování e-spisu, používání elektronického podpisu a datových schránek.

Dalším cílem je popsat a analyzovat dopady zavádění základních registrů do oblasti ochrany veřejného zdraví a to v souladu s probíhajícím projektem „Úprava rezortních registrů a konsolidace rezortních dat v návaznosti na základní registry veřejné správy“. V rámci tohoto cíle budou popsány některé vybrané agendové systémy, ve kterých se propojování se základními registry projeví. Dále budou zmapována očekávání a přínosy z těchto registrů. Na základě zjištěných teoretických poznatků a jejich syntézy budou formulovány doporučení a závěry diplomové práce.

Metodika

Práce je strukturována do dvou částí, které svým obsahem a problematikou na sebe úzce navazují a spolu souvisí. První část (teoretická) definuje a vysvětluje základní pojmy, dává přehled dané problematiky, včetně legislativního rámce. Druhá část (praktická) analyzuje přijímání těchto uvedených změn zaměstnanci veřejné správy konkrétně zaměstnanci Orgánu ochrany veřejného zdraví. Dále kromě elektronizace v rámci eGovernmentu se práce zabývá problematikou propojení základních registrů veřejné správy do oboru zdravotnictví konkrétně propojení hygienických registrů (agentových systémů). V rámci

přehledu užívání jednotlivých hygienických registrů bylo vytvořeno za pomoci analytické metody architektury programu ARIS firmy IDS Scheer Consulting přehledné schéma. A k řešení zvolen empirický výzkum pomocí dotazníkového šetření.

Pro hodnocení jednotlivých otázek a zjištění základních názorů a postojů bylo využito základní popisné charakteristiky, zejména vyjádření pomocí absolutních a relativních četností. Pro další zpracování a zjištění vzájemných vztahů a souvislostí mezi jednotlivými odpověďmi byla využita metoda analýz kvalitativních znaků. Odpovědi jsou zpracovány ve formátu tabulek. Stanovené hypotézy byly ověřeny pomocí jednovýběrového parametrického testu alternativního rozdělení.

Na základě zjištěných teoretických poznatků a výstupů analýz z dotazníkového šetření jsou formulovány závěry, poukázáno na nedostatky a mezery. Jsou formulována doporučení.

3. PŘEHLED ŘEŠENÉ PROBLEMATIKY

3.1 Veřejná správa

3.1.1 Definice pojmů

Samotné slovo správa se vyskytuje v nejrůznějších slovních spojeních, nás bude zajímat hlavně spojení státní správa, správa věcí veřejných, samospráva a veřejná správa. Někteří autoři popisují správu jako činnost, která sleduje nějaký cíl. Např. Pomahač používá definici z velkého sociologického slovníku: Správou se obecně označují institucionalizované kontrolní a regulativní činnosti.¹

Jako synonymum slova správa se někdy používá slovo řízení. Nelze říct, že je to špatně, je to jen zjednodušené. Řízení je širší pojem a správa je jeho součástí. Stejně tak vymezení veřejné správy není jednoduché. Přesné definování pojmu se nenachází v žádné právní normě, i když se v právních předpisech používá.²

Veřejná správa je neodmyslitelně spjata s vývojem lidstva. Prameny teorie veřejné správy pocházejí z různých vědních oborů. V odborné literatuře se můžeme setkat s několika pohledy, kdy nahlížíme na veřejnou správu jako na složitou sociální skutečnost, kterou je nutno důkladně popsat, nebo se pohled soustředí k systému procedur, pravidel a technik, podle nichž má být veřejná správa uskutečňována, popř. jde o interpretaci správních procesů a o hodnocení toho, jakým způsobem a co bylo ve veřejné správě uskutečněno.³

Např. dle Špačka se veřejná správa většinou v české správní literatuře vymezuje jako množina institucí, které spadají do podsystemu výkonné moci, čímž je rovněž naznačen jejich vztah k ostatním složkám státní moci.⁴

Dle Horzinkové a Novotného můžeme veřejnou správu obecně vymezit jako správu veřejných záležitostí vykonávanou subjekty veřejné moci a jejich orgány. Je-li výkon veřejné správy na základě zákona vykonáván fyzickou nebo právnickou osobou, jedná se o

¹ Richard pomahač a kol., Veřejná správa, s. 29

² Horzinková a Novotný, Základy organizace veřejné správy v ČR, s. 13

³ Richard Pomahač a kol., Veřejná správa, s. 11

⁴ Špaček, eGovernment, cíle, trendy, přístupy k jeho hodnocení, s. 15

výkon veřejné správy těmito subjekty. Veřejná správa je řídicí činnost, a to činnost záměrná, účelová, kontinuální a organizovaná ve veřejném zájmu.⁵

Pomahač uvádí, že veřejnou správou je podle často uváděné floskule potřebné vědecky popisovat a zkoumat její sociální podstatu, nemá však smysl ji právnicky definovat.⁶

Dalším pohledem je definice, kdy se na veřejnou správu nahlíží jako na zajišťovatele veřejných statků v oblasti sociální péče, zdravotnictví, vzdělání apod. na národní, regionální i místní úrovni, hlavně prostřednictvím organizací ve veřejném sektoru. Výkon a pravomoc veřejné správy je určen zákonem.⁷ Z organizačního hlediska pak můžeme veřejnou správu charakterizovat jako formální instituci nebo soubor institucí.⁸

3.1.2 Moderní efektivní a „dobrá“ správa

Změny, které probíhají během posledních let (v širším slova smyslu, můžeme uvažovat období posledního století), nutí vedení státu i ke změně veřejné správy. Např. Bílý, Kavan, Svatoš a kol. považují za základní faktory, které tlačí stát k reformním krokům ve státní správě České republiky: přechod od centrálně řízené ekonomiky k ekonomice tržní (demokratické), vstup České republiky do Evropské unie, omezené rozpočtové prostředky, deficit státního rozpočtu. A dle nich musí strukturální reformu provázet i reforma vlastní technologie výkonu veřejné správy, využití moderní výpočetní techniky, zjednodušení administrativních postupů pro občany, ale i lepší organizace práce – zjednodušeně řečeno – reforma kvalit.⁹

V souvislosti s reformou státní správy se skloňuje mnoho pojmů jako je např. efektivnost veřejné správy, veřejná správa jako součást udržitelného rozvoje, moderní dobrá správa, přátelská veřejná správa, new public management. Probíhají různé aktivity, strategie a programy. V úvodu byla zmíněna strategie „Efektivní veřejná správa a přátelské veřejné služby“ (Strategie realizace Smart Administration v období 2007–2015). Strategie je v mnoha aktivitách začleněna už do probíhajících změn, ale v některých oblastech v rámci

⁵ Horzinková a Novotný, Základy organizace veřejné správy v ČR, s. 13

⁶ Richard Pomahač a kol., Veřejná správa s. 29

⁷ Peková, Pilný a Jetmar, Veřejný sektor řízení a financování, s. 26

⁸ Horzinková a Novotný, základy organizace veřejné správy v ČR, s. 15

⁹ Bílý, Kavan, Svatoš a kol., Veřejná správa a bezpečnost státu jako součást udržitelného rozvoje, s. 44

zlepšování veřejné správy a veřejných služeb bude Smart Administration novým impulzem ke změnám.¹⁰

Příkladem dalších aktivit je snaha o zapojování veřejnosti do přípravy vládních dokumentů, případně i do rozhodovacích procesů. V rámci této aktivity byly zpracovány koordinační dokumenty Metodika pro zapojování veřejnosti do přípravy vládních dokumentů („Metodika“) a Manuál pro zapojování veřejnosti do přípravy vládních dokumentů („Manuál“). Na základě těchto dokumentů lze veřejnost zapojovat na mnoha úrovních a při rozmanitých příležitostech. Metodika byla přijata vládou České republiky usnesením č. 1146/2009 a Manuál usnesením č. 421/2010.

Koncept New Public Managementu je teoretickým modelem řízení organizací veřejné správy a v českých podmínkách se jako celek neuplatňuje.¹¹ Jde o to, že jako reakce na změny (myslí se tím přechod k tržnímu hospodářství) začaly být ve veřejném sektoru využívány techniky známé ze soukromého sektoru. A toto úsilí začalo být označováno termínem new public management, tj. nová veřejná správa snažící se o to, aby vláda pouze „kormidlovala“ (rozhodovala o politických záležitostech) a soukromé subjekty by měly „veslovat“ (zajišťovat veřejné služby skrze veřejné zakázky).¹² Pro fungování správních orgánů, tedy i obecních a krajských úřadů, jsou důležité základy tohoto konceptu.¹³

Pojem dobrá správa není legislativně definován, přesto se hojně s oblibou používá a dostal se i do návrhu Charty základních práv Evropské unie (čl. 41). Často si pod tímto pojmem dle Sládečka z velké míry rozumějí procesní principy, které ale byly zakotveny jak ve starém správním řádu, tak i ve správním řádu novém.¹⁴

Objevuje se definice hlavních principů dobré správy, které byly sestaveny veřejným ochránce práv Karlem Černínem. Mezi deset základních principů zařadil: dodržování právního řádu, nestrannost, včasnost, předvídatelnost, přesvědčivost, přiměřenost, součinnost, odpovědnost, otevřenost a vstřícnost.¹⁵

¹⁰ www.smocr.cz/data/files/cinnost-informatika/schvalena-strategie.doc

¹¹ Bílý, Kavan, Svatoš a kol., Veřejná správa a bezpečnost státu jako součást udržitelného rozvoje, s. 46

¹² Bílý, Kavan, Svatoš a kol., Veřejná správa a bezpečnost státu jako součást udržitelného rozvoje, s. 44

¹³ Bílý, Kavan, Svatoš a kol., Veřejná správa a bezpečnost státu jako součást udržitelného rozvoje, s. 46

¹⁴ Principy dobré správy, kancelář veřejného obhájce práv, Prof. JUDr. Vladimír Sládeček, s. 41

¹⁵ Principy dobré správy, kancelář veřejného obhájce práv, s. 15-17

Dle Sládečka by měla být Dobrá správa zmíněna v souvislosti s pojmáním veřejné správy jakožto služby veřejnosti.¹⁶

Fiala pro změnu uvádí, že základy konceptu dobré správy, tak jak o ní hovoříme v současné době, se datují do osmdesátých let 20. století a jsou spjaty právě s teorií New public management, které nazývá modernizačním hnutím. A obsah dobré správy bývá vymezován teprve prostřednictvím požadavků a pravidel (principů) kladených na veřejnou správu, kumuluje ty nejdůležitější, nejzákladnější a nejobecnější principy, které jsou společné pro všechny členské státy EU.¹⁷

Často se v literatuře objevuje i obrácená definice: „Špatná správa“ vede k obtěžování osob přehnanou byrokracií, k průtahům, ke vzniku nespravedlností a jiným nežádoucím důsledkům. Lze tedy říct, že hlavním měřítkem, pro dosažení dobré správy je pak spokojenost občanů.¹⁸

3.1.3 Elektronizace veřejné správy

Dnes si již nedokážeme představit svět bez počítačů a internetu. S rozvojem technologie souvisí právě přenos, uchovávání a poskytování velkého množství informací. Množství informací takto přenesených je nevyčíslitelné. A hodnota informací v dnešním světě je jistě neoddiskutovatelná. Informace mají a budou mít i velkou tržní hodnotu. Využití moderních informačních technologií v oblasti veřejné správy tak patří, patřilo a bezpochyby bude patřit mezi nástroje, kterými lze výkon správy zefektivnit.¹⁹ Elektronizace veřejné správy je esenciální podmínkou rozšiřování principů dobré správy.²⁰

Zajímavé je dle Maisnera a Vaníčka upozornění na rozdílnost termínů „elektronická komunikace“ a „elektronické komunikace“. V jednotném čísle je takto označována činnost, která je primárně spojená s úkony prováděnými prostřednictvím telekomunikačních a informačních technologií (včetně problematiky identifikace a verifikace subjektů provádějících právní úkony), je to specifický druh komunikace umožňující hovor mezi osobami bez jejich přítomnosti na jednom místě. Pojem „elektronické komunikace“ značí

¹⁶ Principy dobré správy, kancelář veřejného obhájce práv, Prof. JUDr. Vladimír Sládeček, s. 41

¹⁷ CD - Elektronizace veřejné správy 2011, JUDr. Zdeněk Fiala, s.7-8

¹⁸ CD - Elektronizace veřejné správy 2011, JUDr. Zdeněk Fiala, s.10

¹⁹ CD - Elektronizace veřejné správy 2011, JUDr. Zdeněk Fiala, s.11

²⁰ CD - Elektronizace veřejné správy 2011 JUDr. Vladimír Novotný, s. 6

vzájemné propojení mediálních, telekomunikačních a informačních technologií. Tento pojem souvisí s vydáním zákona č.127/2005 Sb. (zákon o elektronických komunikacích, který nahradil starý zákon o telekomunikacích - zákon č. 151/2000 Sb.), jímž byl pojem „telekomunikace“ nahrazen pojmem „elektronické komunikace“.²¹

3.1.3.1 Hexagon veřejné správy

V rámci Strategie realizace Smart Administration, která česky znamená „Efektivní veřejná zpráva a přátelské veřejné služby“ a která byla přijatá vládou pro období 2007-2015, byl v ČR poprvé v roce 2007 představen nový náhled na veřejnou zprávu. Hledí na ni jako na hexagon – hexagon veřejné správy.

Obrázek č. 1: Hexagon veřejné správy, zdroj: <https://managementmania.com/cs/hexagon-hexagon-verejne-spravy>

Veřejná správa je znázorněna jako ucelený systém šesti vrcholů, které symbolizují prvky veřejné správy a jejich vzájemného propojení (patnáct vazeb uvnitř). Vše se vzájemně

²¹ Maisner, Vaníček, Odpovědnost za obsah přenosu v elektronických komunikacích, s.7-8

ovlivňuje a změna jednoho vrcholu vede ke změně v ostatních vrcholech. Tento model umožňuje analyzovat nové postupy, změny a modernizaci veřejné správy.

Legislativa by měla být co nejsrozumitelnější a nejjednodušší, aby sloužila v kladném slova smyslu k ovlivňování chování občanů, k ochraně společenských hodnot a aby nezpůsobovala zbytečnou byrokratickou zátěž.²²

Někdy je pojem legislativa špatně používán pouze ve významu "právní předpis". Pojem legislativa má, ale významů více. Paří sem: právní řád daného státu – soubor aktuálně platných předpisů, legislativní proces – proces přijímání právního řádu (ústavou počínaje a konče obecnými vyhláškami) a zákonodárná moc (oprávnění vydávat zákony).²³ Někdy se zvláště odlišuje čtvrtý význam tzv. zákonodárny sbor - parlament daného státu.²⁴ Tento význam bývá v některých zdrojích sloučen s významem zákonodárné moci, neboť zákonodárná moc je dána zákonodárnému sboru.

Pro organizace je klíčový „právní řád daného státu“. Jednotlivé právní předpisy řeší fungování organizací. A ve státní správě je důležitá hlavně věcná a místní příslušnost, daná jednotlivým organizacím příslušnými zákony. Jinak řečeno: Právní řád každého státu je tvořen soustavou právních předpisů, jež obsahují jednotlivé právní normy a jež určují také práva a povinnosti jednotlivých organizací. Legislativa tak tvoří vnější normy (požadavky na fungování), které musí organizace při svém fungování respektovat a kterými se musí řídit.²⁵

Organizace Obecně si pod tímto pojmem představujeme formální organizovanou skupinu lidí, kteří mají společnou motivaci a cíle, vlastní strukturu, dělbu práce v rámci vnitřní struktury, jsou vymezení vůči okolnímu prostředí a měří svou vlastní výkonnost.²⁶

Ve veřejné správě si pod tímto pojmem představujeme místo a způsob výkonu veřejné správy. Je nutno hledat rovnováhu mezi efektivním vynakládáním veřejných prostředků a přiblížením výkonu veřejné správy občanovi.²⁷

²² <http://www.smartadministration.cz/clanek/hexagon-efektivni-verejne-spravy.aspx>

²³ <http://iuridictum.pecina.cz/w/Legislativa>

²⁴ <https://managementmania.com/cs/legislativa>

²⁵ <https://managementmania.com/cs/legislativa>

²⁶ <https://managementmania.com/cs/organizace>

Zahrnuje v sobě sledování efektivnosti a výkonnosti vynakládaných prostředků, úroveň řízení, metody řízení kvality a sledování spokojenosti občanů jako zákazníků veřejné správy.²⁸ Zároveň je důležité, aby bylo možné, co největší množství agendy vyřídit na jednom kontaktním místě - zásada "obíhají informace, nikoliv občana".²⁹

Technologie Obecně pojem značí souhrn výrobních prostředků pro danou činnost (k výrobě výrobku nebo poskytnutí služby), popř. souhrn prostředků dané organizace, nebo její výrobní nebo podpůrné know-how. Znamená i způsob výroby něčeho - výrobní postup. Pochází z řeckého „techné“, který značil znalost určitého postupu, řemeslnou dovednost. Pojem „technologie“ by se neměl zaměňovat s pojmem „technika“.³⁰

V hexagonu veřejné správy pojem technologie souvisí využití moderních informačních a komunikačních technologií. **ICT** značí prostředek, který usnadní styk občana s veřejnou správou, ale také komunikaci uvnitř veřejné správy.³¹ Cílem by ale měla být minimalizace celkové zátěže pro všechny zúčastněné strany, jak pro občany (zákazníky), tak pro úřad (veřejnou správu). ICT je nutno vnímat jako nástroj změn, nikoliv cíl sám o sobě.³²

Občan je asi nejdůležitějším prvkem hexagonu, protože je klientem veřejné správy. Občan (popř. organizace) je ten, který po veřejné správě něco chce, potřebuje, a využívá svého práva na poskytnutí služeb, které mu garantuje stát. Je třeba veřejnou správu pro občana zprůhlednit, učinit ji otevřenou a umožnit tak občanům participovat na jejích rozhodnutích a kontrolovat její fungování, usnadnit mu styk s úřady a co možná nejméně zneprůjemňovat život nadbytečnou regulací a byrokracií.^{33 34}

Např. existuje projekt Národní databáze občanských podnětů (dále jen NDOP), který má sloužit v komunikaci mezi institucemi veřejné a státní správy ve prospěch občanů. Má být nástrojem pro jednoduchý dialog mezi občany, politiky a veřejnou správou. Vývoj,

²⁷ <http://www.mvcr.cz/clanek/modernizace-verejne-spravy-49614.aspx?q=Y2hudW09Mg%3D%3D>

²⁸ <http://www.smartadministration.cz/clanek/hexagon-efektivni-verejne-spravy.aspx>

²⁹ <http://www.mvcr.cz/clanek/modernizace-verejne-spravy-49614.aspx?q=Y2hudW09Mg%3D%3D>

³⁰ <https://managementmania.com/cs/technologie>

³¹ <http://www.smartadministration.cz/clanek/hexagon-efektivni-verejne-spravy.aspx>

³² <http://www.mvcr.cz/clanek/modernizace-verejne-spravy-49614.aspx?q=Y2hudW09Mg%3D%3D>

³³ <http://www.mvcr.cz/clanek/modernizace-verejne-spravy-49614.aspx?q=Y2hudW09Mg%3D%3D>

³⁴ <http://www.smartadministration.cz/clanek/hexagon-efektivni-verejne-spravy.aspx>

realizaci a správu „Národní databáze občanských podnětů“ prozatím zajišťuje občanské sdružení PODNĚTY.CZ³⁵

Úředník je základním stavebním kamenem veřejné správy. Na úředníky by mělo být nahlíženo všude stejně, musí být vyžadována vysoká kvalita jejich výkonu a jejich průběžné vzdělávání. Ať jde o úředníky ministerstva nebo úředníky vykonávající státní správu v přenesené působnosti na obci či kraji. Důraz je třeba klást na kvalitu řízení na všech úrovních.³⁶ Úředník by měl mít morální kredit a splňovat požadavky na odborné zdatnosti. K tomuto by měl vést systém ověřování zvláštní odborné způsobilosti a soubor opatření pro snížení míry korupce.³⁷

Financování veřejné správy. O peníze jde vždy až v první řadě. Bez peněz nelze ani v oblasti veřejné správy dosáhnout uspokojivých výsledků. Proto je třeba věnovat významnou pozornost systému rozpočtování, způsobu alokace zdrojů na jednotlivé aktivity v rámci veřejné správy a provázání rozpočtů se strategickými prioritami vlády, ministerstev, zastupitelstev.³⁸

Veškeré agendy v rámci veřejné správy je třeba přezkoumávat z hlediska nákladové efektivnosti.³⁹ Z tohoto důvodu je nutné znát správnou metodu výpočtu nákladů na výkon státní správy, zejména pokud se přesouvá na územní samosprávné celky, a nutné zavést integrovaný systém správy veřejných financí, dokázat účinně vyhodnocovat a ovlivňovat nakládání s veřejnými prostředky a se státním majetkem.⁴⁰

3.1.3.2 E-Government

Díky zapojování ICT do veřejné správy se setkáváme s termíny e-Government a e-governance. Jsou to termíny v mezinárodní šíři, které ale ne vždy jsou chápány jednotně.⁴¹

Např. Mates se Smejkalem uvádí několik překladů a definicí od různých autorů. Od širokého chápání tohoto pojmu eGovernment jako všechna použití informačních a

³⁵ <http://podnety.cz/prezentace-projektu-obcanskeho-sdruzeni-podnety-cz>

³⁶ <http://www.smartadministration.cz/clanek/hexagon-efektivni-verejne-spravy.aspx>

³⁷ <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6268300>

³⁸ <http://www.mvcr.cz/clanek/modernizace-verejne-spravy-49614.aspx?q=Y2hudW09Mg%3D%3D>

³⁹ <http://www.smartadministration.cz/clanek/hexagon-efektivni-verejne-spravy.aspx>

⁴⁰ <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6268300>

⁴¹ Špaček, eGovernment, cíle, trendy a přístupy k jeho hodnocení, str. 1

komunikačních technologií ve veřejném sektoru, přes definici kdy eGovernment znamená použití nástrojů a systémů, které jsou zde díky ICT, pro poskytování lepších veřejných služeb občanům a podnikům; dále označení eGovernmentu jako označení administrativní komunikace a procedur označovaných elektronicky nebo ještě stručněji jako strategii využívání moderních komunikačních technologií; objevují se zde i definice objemnější, např. eGovernment je použití informačních technologií vládními institucemi za účelem (racionálně) transformovat vztahy s občany, podniky ale i dalšími součástmi veřejné správy. Tyto technologie mohou sloužit ke zkvalitnění doručování orgány veřejné moci soukromým subjektům, k posílení interakce s podnikatelskou sférou, lepšímu přístupu k informacím pro občany a zvýšení efektivity veřejné správy.⁴²

Smejkal s Valáškem uvádí definici podle EU a definici formulovanou bývalým Ministerstvem informatiky. Podle EU je eGovernment chápán jako součinnost mezi efektivní a výkonnou veřejnou službou a komunikační technologií, což umožňuje občanům plně se podílet na životě společensky a kulturně tvůrčích komunit včetně demokratického procesu.⁴³

Dle zaniklého Ministerstva informatiky je eGovernment – proces transformace vnitřních a vnějších vztahů veřejné správy pomocí informačních a komunikačních technologií s cílem optimalizovat interní procesy. Jejím posláním je rychlejší, spolehlivější a levnější poskytování služeb veřejné správy nejširší veřejnosti a zajištění větší otevřenosti veřejné správy ve vztahu k jejím uživatelům.⁴⁴

Poslední dvě definice, které budou uvedeny, jsou srozumitelné i široké veřejnosti a zohledňují fakt, e-government funguje i uvnitř veřejné správy, k zajištění jejich funkcí.

Dle Lidínského, Švarcové a kol. je eGovernment využívání informačních technologií veřejnými institucemi pro zajištění výměny informací s občany, soukromými organizacemi a jinými veřejnými institucemi za účelem zvyšování efektivity vnitřního fungování a poskytování kvalitních, rychlých a dostupných informačních služeb.⁴⁵

⁴² Mates a Smejkal, eGovernment v České republice, právní a technologické aspekty, s. 38-39

⁴³ Smejkal a Valášek, Jak na datovou schránku, praktický manuál pro každého, s. 25

⁴⁴ Smejkal a Valášek, Jak na datovou schránku, praktický manuál pro každého, s. 25

⁴⁵ Lidínský, Švarcová a kol., eGovernment bezpečně, s. 7

Štědroň popisuje eGovernment jako sérii procesů, umožňující výkon veřejné správy a uplatňování občanských práv a povinností fyzických a právnických osob, realizovaných elektronickými prostředky. Cílem je rychlejší, spolehlivější a levnější poskytování služeb veřejné správy nejširší veřejnosti a zajištění větší otevřenosti veřejné správy ve vztahu ke svým uživatelům (občanům).⁴⁶

3.1.3.3 eGON

Symbol eGovernmentu je **eGON**, v přeneseném významu živý organismus, ve kterém vše souvisí se vším a fungování jednotlivých částí se navzájem podmiňuje.

Existenci a životní funkce eGONa zajišťují:

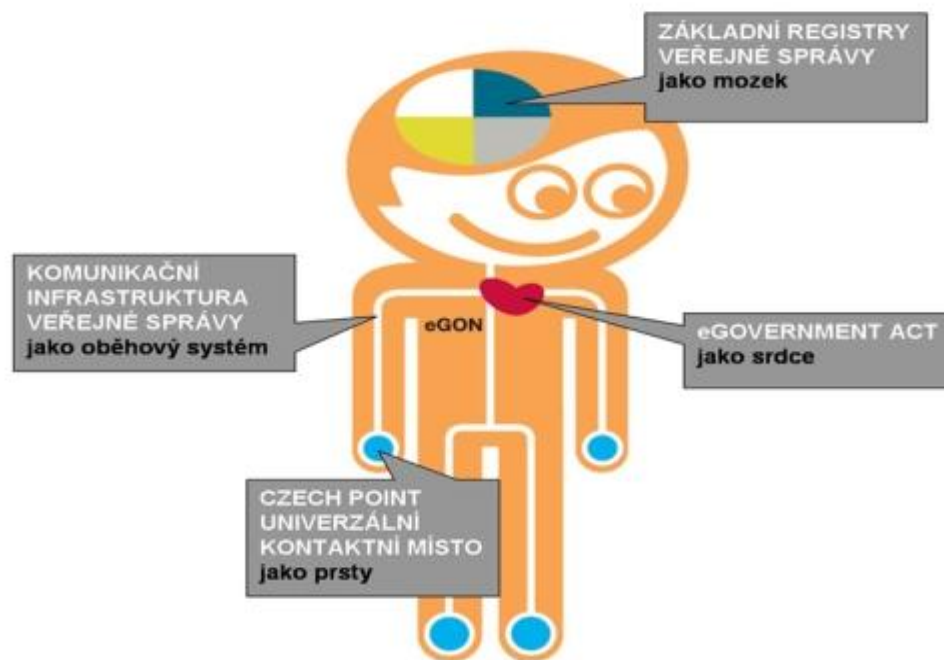
Prsty: Soustava snadno dostupných kontaktních míst veřejné správy – dnes ji tvoří hlavně Czech POINT neboli Český podací ověřovací informační národní terminál; tato kontaktní místa jsou vyjmenována v § 8a z. č. 356/2000 Sb., v platném znění, jedná se hlavně o notáře, krajské úřady, obecní úřady, úřady městských částí nebo městských obvodů, držitele poštovní licence atd.

Oběhová soustava: Komunikační infrastruktura veřejné správy – KIVS, zajišťuje bezpečný přenos dat

Srdce: Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi, jinak také Zákon o eGovernmentu

Mozek: Bezpečné a aktuální databáze dat o občanech a státních i nestátních subjektech – Základní registry veřejné správy. Celý systém základních registrů byl a v některých částech stále je financován z prostředků evropských strukturálních fondů.

⁴⁶ Štědroň, Úvod do eGovernmentu, právní a technický průvodce, s. 12

Obrázek č. 2: eGON, zdroj: <http://www.lanskroun.eu/cz/urad/projekty/egon-centrum/>

Projekt eGON byl zahájen na konci roku 2006. Rok 2007 byl věnován přípravám projektu (zahrnující pilotní provoz Czech POINTů) a legislativním úpravám souvisejícím s realizací projektu. V následně se rozšířila síť poboček Czech POINTů (jichž bylo do konce roku 2008 zprovozněno více jak 3000) i škála služeb, které mohou občané využívat. V roce 2008 byla přijata legislativní opatření, umožňující ožívování eGONA jako živého organismu - zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi (Zákon o eGovernmentu), jež je zásadní normou pro zavádění datových schránek od 1.7. 2009.

Následující rok byl nutně věnován rozvoji ICT a spuštění systému datových schránek. V roce 2011 proběhlo spuštění nejprve pilotního provozu základních registrů, od dubna 2012 zkušebního provozu a od července 2012 běží ostrý provoz. eGON je, stejně jako eGovernment, jednoduchý, vstřícný a funkční.⁴⁷

V dubnu roku 2011 byl v Hradci Králové na 14. ročníku konference Internet ve státní správě a samosprávě představen zástupci Ministerstva vnitra nový symbol elektronizace

⁴⁷ <http://www.mvcr.cz/clanek/egon-jako-symbol-egovernmentu-moderniho-pratelskeho-a-efektivniho-uradu-252052.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>

státní správy zvaný Klaudie. eGON už není jediný oficiální symbol eGovernmentu. Má partnerku Klaudii, která do českého eGovernmentu přináší fenomén zvaný cloud computing.⁴⁸

Cloud computing přináší příslib podstatně ekonomicky levnějšího nasazení i správy IT.⁴⁹ Definice tohoto pojmu je mnohotvárná. Název systém vznikl na základě diagramu, kterým je prezentován a který se podobá mraku (Cloud znamená anglicky mrak). Stejně jako meteorologická oblačnost mívá nejrůznější tvary a druhy (kupovitá, slohová, řasnatá atd.), tak i různé IT cloudy mají různé podoby a druhy. Navíc v souvislosti s technologií cloud computing vznikla podobně komplikovaná (a místy až matoucí) terminologie. Například v čem spočívají rozdíly mezi privátním cloudem, veřejným cloudem a komunitním cloudem?⁵⁰

Termín Cloud computing znamená sdílení hardwarových i softwarových prostředků pomocí sítě. Takže využití výpočetní techniky je založeno na poskytování sdílených výpočetních prostředků a jejich využívání formou služby.⁵¹ Cloud je charakteristický neustálým přístupem a připojením k internetu. A jeho cílem není řešit způsob činnosti, ale zajímá se o to, v čem mohou být tyto činnosti firmě prospěšné.⁵²

Symbol eGona spočívá v transformaci veřejné správy a zajištění vyššího komfortu pro občany. Má na starosti důležité projekty jako Czech POINT, datové schránky nebo základní registry. Úkol Klaudie je jen jeden, aby byly ICT projekty ekonomicky uskutečnitelné, tedy aby byly efektivnější, levnější, užitečnější a účelnější.⁵³

3.1.3.4 Základní registry veřejné správy

Před definováním základních registrů je třeba objasnit termín **referenční údaj**, který je primárním prvkem v systému základních registrů. Jde v podstatě o údaj, který je přebírán ze systému základních registrů a v příslušných agendách vystupuje jako údaj jistý a aktuální, bez nutnosti jeho ověřování. Úřady jsou povinny využívat právě tato data ze

⁴⁸ <http://www.mvcr.cz/clanek/ministerstvo-vnitro-predstavilo-klaudii-novy-symbol-egovernmentu.aspx>

⁴⁹ <http://www.cloud.cz/cloud/158-cloud-computingco-ty-pojmy-znamenaji.html>

⁵⁰ <http://www.cloud.cz/cloud/158-cloud-computingco-ty-pojmy-znamenaji.html>

⁵¹ <http://www.cloudcomputing.cz/>

⁵² <http://kitlab.pef.czu.cz/~lohr/wiki/index.php/Cloud>

⁵³ <http://www.mvcr.cz/clanek/ministerstvo-vnitro-predstavilo-klaudii-novy-symbol-egovernmentu.aspx>

základních registrů a ne je požadovat po občanovi. Následně by měla stačit jedna změna v registru, např. změna adresy či jména, jenž se promítne i v ostatních registrech a popř. v dalších agendových informačních systémech (AIS) využívaných ve veřejné správě.⁵⁴

Základní registry jsou celkem čtyři:

Registr obyvatel – ROB

Jsou zde vedeny základní údaje o občanech ČR, o cizincích s povolením k pobytu v ČR, o cizincích, kterým byl na území ČR udělen azyl nebo doplňková ochrana, a o jiných fyzických osobách, o kterých jiný právní předpis stanovuje, že budou vedeny v Registru obyvatel. Využívá se údajů z agentových informačních systémů evidence obyvatel, občanských průkazů, cestovních pasů; evidence cizinců, občanů EU/EHP, Švýcarska a jejich rodinných příslušníků.

V Registru jsou vedeny následující základní údaje: příjmení, jméno; datum narození a úmrtí (popř. datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého a den, který je v rozhodnutí uveden jako den smrti); místo a okres narození a úmrtí, popř. stát narození a úmrtí; místo pobytu, příp. na adresu pro doručování, čísla elektronicky čitelných identifikačních dokladů, údaj o tom, zda má osoba zpřístupněnu datovou schránku. Některé údaje se zapisují přímo odkazem do registru územní identifikace na adresu (např. místo pobytu). Potřebná data sdílí registr s ostatními základními registry. Státem je garantována správnost a aktuálnost u údajů vedených v základních registrech (tzv. Referenční údaje). Každá změna tohoto referenčního údaje se promítne ve všech ostatních agendách veřejné správy, občan tak již nemusí obíhat řadu úřadů, aby zde tuto změnu doložil.⁵⁵

Informace z registru mohou získávat jen orgány veřejné moci. Obsah registru je tedy neveřejný. Výjimku podle zákona mohou dostat obecní úřady obcí s rozšířenou působností, které využívají část referenčních údajů pro okrskové komise k ověření volebního práva občanů. Správcem registru obyvatel je Ministerstvo vnitra.

⁵⁴ http://www.zdarns.cz/egoncentrum/kurzy/zakladni_registry.pdf

⁵⁵ <http://www.szrcr.cz/registr-obyvatel>

Registr osob - ROS

Základní registr právnických osob, podnikajících fyzických osob a orgánů veřejné moci obsahuje údaje o právnických osobách a jejich organizačních složkách, o podnikajících fyzických osobách, o zahraničních osobách a jejich organizačních složkách, orgánech veřejné moci, o organizacích s mezinárodními prvky, ale i o nekomerčních subjektech jako jsou občanská sdružení a církve. Obsahuje základní identifikační údaje o těchto osobách, jejich provoznách a statutárních zástupcích. Všechny osoby zapsané do ROS jsou identifikovány jednoznačným identifikátorem (IČO), popř. číslem provozovny.⁵⁶

Registr osob je z větší části veřejný. Jeho správcem i editorem je Český statistický úřad.

Registr práv a povinností - RPP

Slouží jako zdroj údajů pro informační systémy základních registrů, posuzuje působnosti orgánů veřejné moci, jejich oprávnění k přístupu, k provádění změn s údaji, ukládá informace o provedených změnách v údajích apod. (Jednoduše řečeno: kdykoliv se někdo pokusí získat z registrů nějaký údaj, nebo ho dokonce změnit, bude systém posuzovat, zda mu to bude dovoleno a zda na to má ze zákona právo). Slouží tedy jako garance bezpečné správy dat a informací vedených v jednotlivých registrech.

V RPP jsou záznamy uchovány formou „digitální stopy“. Každý občan má možnost se dozvědět, kdy, kdo a proč data vedená o něm v základních registrech upravil nebo změnil. Všechny osoby právnické i fyzické, které mají zavedenou datovou schránku, dostanou jedenkrát ročně do ní automaticky výpis a ostatní jej obdrží na vyžádání na Czech POINTu. Referenční údaje vedené v tomto registru stanovují §§§ 50, 51, 52 z. č. 111/2009 Sb., o základních registrech, v platném znění. Správcem registru je Ministerstvo vnitra.⁵⁷

Registr územní identifikace, adres a nemovitostí - RUIAN

Spravuje evidenci údajů o územních prvcích, o adresách, o územně evidenčních jednotkách, o územní identifikaci a správních prvcích. Jednotlivé prvky jsou zobrazovány na digitálních mapách veřejné správy a na mapách státního mapového díla. Názvosloví a

⁵⁶ <http://www.szrcr.cz/registr-osob>

⁵⁷ <http://www.szrcr.cz/registr-prav-a-povinnosti>

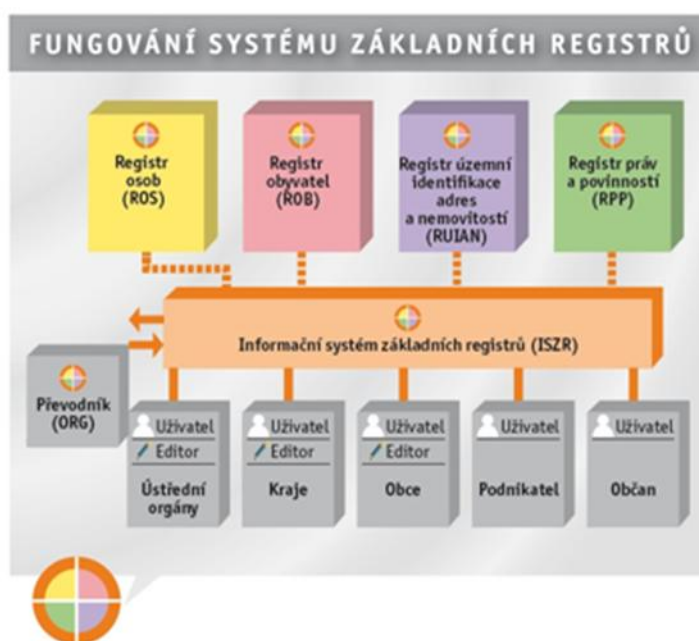
obsažené údaje jej řadí k nejsložitějším ze základních registrů. Je v gesci Českého úřadu zeměměřického a katastrálního (ČÚZK).

RÚIAN zprostředkovává údaje z informačního systému katastru nemovitostí (údaje o vlastnictví, spoluvlastnictví, zástavním právem apod.). Jako jediný registr zaznamenává i nereferenční údaje, tzv. „technickoekonomické atributy“ budov (výměra plochy pozemku nebo bytu, počet podlaží, připojení na vodu, plyn, kanalizaci, způsob vytápění a jiné). Adresy jsou definovány odkazem na adresní místo v RÚIAN. Tím lze zaručit, že se údaje neopakují a jsou vždy aktuální.

Součástí tohoto registru je tzv. „veřejný dálkový přístup“ (VDP). Jím může široká veřejnost pomocí internetu nahlížet do dat v RÚIAN. Jedná se tedy o veřejný registr.⁵⁸

Schéma fungování systému základních registrů:

SYSTÉM ZÁKLADNÍCH REGISTRŮ

Obrázek č.3: Základní registry, zdroj: <http://www.mvcr.cz/clanek/zakladni-registry-zakladni-registry-verejne-spravy.aspx>

⁵⁸ <http://www.szrcr.cz/registr-uzemni-identifikace-adres-a-nemovitosti>

Jak je patrné z výše zobrazeného systému všechny čtyři základní registry fungují v rámci **Informačního systému základních registrů (ISZR)**. Správu tohoto systému má na starosti Správa základních registrů. Technologická základna informačního systému je zajišťována Komunikační infrastrukturou veřejné správy (KIVS) a Centrálním místem služeb (CMS).⁵⁹ ISZR má účinněji poskytovat služby státní správy nejširší veřejnosti a umožňovat občanům a podnikatelským subjektům snadněji komunikovat s úřady, státní správou a územní samosprávou.⁶⁰

Definice ISZR - Informačního systému základních registrů je pojem vymezený zákonem č. 111/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů, (viz. část 3.2.3) a má proto omezenou platnost jen na Českou republiku.⁶¹ Zákon definuje ISZR jako jediné a referenční rozhraní pro přístup k základním registrům. Skrze toto rozhraní jsou poskytovány komplexní služby určené v katalogu eGON služeb. Služby prolínající se se základními registry jsou poskytovány daným subjektům s ohledem na jejich aktuální oprávnění v registru práv a povinností.⁶²

Hlavním úkolem ISZR tedy je nejen naplnění registrů odpovídajícími daty, ale také zajištění integrity a zabezpečení komunikace s relevantními informačními systémy veřejné správy.⁶³

ISZR:

- prověřuje oprávněnost pro přístup do základních registrů (na základě oprávnění evidovaných v registru práv a povinností)⁶⁴
- zaznamenává logy o využívání eGON služeb (služby poskytované na vnějším rozhraní ISZR)⁶⁵

⁵⁹ http://www.zdarns.cz/kurzy/zakladni_registry.pdf

⁶⁰ <http://www.szrcr.cz/informacni-system-zakladnich-registru>

⁶¹ <https://managementmania.com/cs/iszr-informacni-system-zakladnich-registru>

⁶² http://www.zdarns.cz/egoncentrum/kurzy/zakladni_registry.pdf

⁶³ <http://www.szrcr.cz/informacni-system-zakladnich-registru>

⁶⁴ http://www.zdarns.cz/egoncentrum/kurzy/zakladni_registry.pdf

⁶⁵ http://www.zdarns.cz/egoncentrum/kurzy/zakladni_registry.pdf

ORG – převodník identifikátorů fyzických osob

Dalším důležitým prvkem systému základních registrů je převodník identifikátorů fyzických osob - tzv. ORG, který je v gesci Úřadu pro ochranu osobních údajů. Činnost ORG je zcela klíčová a rozhodující pro ochranu osobních údajů v celém systému základních registrů, neboť zajišťuje procesy spojené s identifikací fyzických osob a se zabezpečením jejich osobních údajů. ORG jako jediný dokáže přepočítávat agendové identifikátory z jednoho registru pro druhý (proto převodník identifikátorů). Nelze tedy zásluhou znalosti rodného čísla získat o jedné osobě informace z informačního systému veřejné správy, jak to bylo možné. Vážnosti činnosti ORG odpovídá i jeho zabezpečení, jež je srovnatelné se špičkovou bankou.⁶⁶

Zjednodušený systém funkce ORG

- přiřazuje zdrojové identifikátory fyzických osob (ZIFO),
- generuje agendové identifikátory fyzických osoby (AIFO) pro cílové agendy,
- zabezpečuje převody agendových identifikátorů fyzických osob v systému základních registrů, tzn. převádí AIFO jedné agendy na AIFO další agendy,
- převod mezi AIFO jedné agendy na AIFO jiné agendy dokáže jako jediný v celém systému základních registrů,
- mimo ZIFO a AIFO nepojímá ORG žádné jiné osobní údaje,
- Informační systém ORG komunikuje pouze jen s informačním systémem základních registrů (ISZR).⁶⁷

3.1.3.5 Elektronický podpis, datové schránky a portál veřejné správy

Občas se objevuje diskuze nad rozdílností mezi pojmy elektronický dokument a datová zpráva. Oba pojmy jsou provázány a je někdy velmi těžké je rozlišit. Dle Lechnera je to i zbytečné a ani jeden z těchto pojmů není submisivní vůči druhému, neboť datová zpráva

⁶⁶ http://www.zdarns.cz/egoncentrum/kurzy/zakladni_registry.pdf) (prezentace: zakladni_registry.pdf-Adobe Reader

⁶⁷ <http://www.szrcr.cz/org-prevodnik>

může v sobě obsahovat více dokumentů a opačně dokument se může skládat z více datových souborů (komponent) tzn. z více datových zpráv.⁶⁸

Peterka uvádí, že v oblasti elektronického podpisu se používají oba termíny. Ale rozdíl vidí v tom, že pojem „zpráva“ evokuje představu přenosu, zatímco pojem „dokument“ takovou představu nevnučuje.⁶⁹

V zákoně č. 227/2000 Sb., v platném znění, je **datová zpráva** definována jako elektronická data, která lze přenášet prostředky pro elektronickou komunikaci a uchovávat na záznamových médiích, používaných při zpracování a přenosu dat elektronickou formou.⁷⁰

Elektronický podpis je jakýmsi základem, bez něhož by rozvoj elektronických dokumentů nebyl možný a uskutečnitelný. Ve většině publikací je používána definice elektronického podpisu dle zákona č. 227/2000 Sb., v platném znění, kdy se rozumí elektronickým podpisem „údaje v elektronické podobě, které jsou připojené k datové zprávě nebo jsou s ní logicky spojené, a které slouží jako metoda k jednoznačnému ověření identity podepsané osoby ve vztahu k datové zprávě.“⁷¹ Dnes se používá výhradně metody digitálního podpisu na bázi metod a postupů asymetrické kryptografie, využívající dvou klíčů podepisující osoby – veřejný a soukromý.⁷²

V publikaci Stani a Urbanové jsou elektronickým podpisem data připojená k dokumentu a u elektronických dokumentů plní obdobnou funkci, jakou zajišťuje vlastnoruční podpis u listinných dokumentů.⁷³

Dle Matese a Smejkal je elektronický podpis výsledkem technologického, na situaci a na zvláštích zúčastněných osob nezávislého procesu. Možnost zneužití elektronického podpisu je mnohem menší než u ručního podpisu.⁷⁴

⁶⁸ Lechner, Elektronické dokumenty v právní praxi, str. 44

⁶⁹ Peterka, Báječný svět elektronického podpisu, str. 27

⁷⁰ § 2 písm. d) z. č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu

⁷¹ § 2 písm. a) z. č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu

⁷² E-government v českém právu, Mates a Smejkal, s. 127

⁷³ Staňa a Urbanová, Moderní administrativa ve veřejné správě, s. 89

⁷⁴ E-government v českém právu, Mates a Smejkal, s. 124

Peterka zase uvádí, že elektronický podpis není nic jiného než hodně velké, dlouhé číslo. Až tak velké, že není šikovné ho psát jako binární číslo (jako posloupnost jedniček a nul). Tak s ním pracují programy, které elektronický podpis ověřují.⁷⁵

Zákon č. 227/2000 Sb., v platném znění, dále definuje **zaručený a uznávaný elektronický podpis**. Zaručený elektronický podpis splňuje následující požadavky:

- je jednoznačně spojen s podepisující osobou,
- umožňuje identifikaci podepisující osoby ve vztahu k datové zprávě,
- byl vytvořen a připojen k datové zprávě pomocí prostředků, které podepisující osoba může udržet pod svou výhradní kontrolou,
- je k datové zprávě, ke které se vztahuje, připojen takovým způsobem, že je možno zjistit jakoukoliv následnou změnu dat.⁷⁶

Uznávaný elektronický podpis je zaručený elektronický podpis založený na kvalifikovaném certifikátu vydaném akreditovaným poskytovatelem certifikačních služeb a obsahujícím údaje, které umožní jednoznačnou identifikaci podepisující osoby.⁷⁷

Lechner uvádí, že zaručený elektronický podpis je vyšší úroveň elektronického podpisu a uznávaný elektronický podpis je vyšší stupeň zaručeného elektronického podpisu.⁷⁸

Dle Peterky je zaručený elektronický podpis ten, co nám dává „jisté záruky“ a uznávaný elektronický podpis ten, co nám „uzná úřad“- orgán veřejné moci při elektronické komunikaci.⁷⁹

V novelizaci zákona č. 227/2000 Sb. byl později zaveden pojem **elektronická značka**, která je obdobou elektronického podpisu a může mít stejný účinek a stejné vlastnosti vůči podepisovaným datovým zprávám. Hlavní rozdíl je v tom, že elektronickou značku mohou používat nejen fyzické osoby, ale i osoby právnické a orgány státní moci.⁸⁰

⁷⁵ Peterka, Báječný svět elektronického podpisu, s. 29

⁷⁶ § 2 písm. b) z. č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu

⁷⁷ § 11 odst. 3 z. č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu

⁷⁸ Lechner, Elektronické dokumenty v právní praxi, s. 64

⁷⁹ Peterka, Báječný svět elektronického podpisu, s. 30

⁸⁰ <http://www.aipsafe.cz/cs/datove-schranky/pojmy/elektronicka-znacka>

Jiným slovy uznávaný elektronický podpis může náležet pouze existující fyzické osobě, stejně tak jako vlastnoruční podpis. Co ale v případě právnických osob? Proto byla zavedena elektronická značka, která také vzniká aplikací soukromého klíče a ověřuje se pomocí klíče veřejného, obsaženého v certifikátu, s využitím stejných metod a postupů a která je obdobou uznávanému elektronickému podpisu, neboť vyžaduje kvalifikovaný certifikát. Jde ale o jiný druh kvalifikovaného certifikátu, než u uznávaného elektronického podpisu, ten může být vydán jen reálně existující fyzické osobě. U elektronických značek se používá jiný druh: tzv. kvalifikovaný systémový certifikát. Ten už může být vydán fyzické osobě, právnické osobě i organizačním složkám státu.⁸¹

Na bázi elektronické veřejné správy, tzn. e-governmentu, a zákona 365/2000 Sb., byl vytvořen jakýsi virtuální úřad – **Portál veřejné správy**.⁸²

Portál veřejné správy (<http://portal.gov.cz>) je elektronická brána do veřejné správy zavedená na základě zákona č. 365/2000 Sb., v platném znění. Je zde definován jako „informační systém vytvořený a provozovaný se záměrem usnadnit veřejnosti dálkový přístup k pro ni potřebným informacím z veřejné správy a komunikaci s ní.“⁸³

Portál by měl obsahovat informace o činnosti, organizacích a orgánech veřejné správy, o kontrolách veřejné správy, legislativu a další právní normy související s veřejnou správou apod. Zkušební provoz byl spuštěn v r. 2003 a o rok později byl zahájen ostrý provoz.⁸⁴ Je jedním z prvních kroků, kdy by elektronická komunikace měla nahradit osobní návštěvy úřadů, tím ušetřit zákazníkům čas a peníze.

⁸¹ <http://www.earchiv.cz/b12/b0309001.php3>

⁸² Smejkal, Datové schránky v právním řádu ČR, s. 17

⁸³ Budiš a Hřebíková, Datová schránka, fungování, doručování, bezpečnost, návody, s. 45

⁸⁴ Smejkal, Datové schránky v právním řádu ČR, s. 17-18

3.2 Legislativní podklady elektronizace veřejné správy

Právní předpisy, které usměrňují začleňování e-Governmentu do evropských zemí, lze rozdělit do dvou polí působnosti:

- 1) speciální zákony, které se přímo týkají elektronických prostředků (např. zákon o základních registrech nebo zákon o elektronickém podpisu),
- 2) změny v obecných procesních předpisech, které umožňují využití zavedených právních norem jednotlivých států.

V zemích Evropské unie vstupuje do hry komunitární právo, tedy právo týkající se celé Evropské unie, a z toho pohledu lze za základ právního rámce e-Governmentu považovat: Směrnici Evropského parlamentu a Rady 99/93/ES ze dne 13. prosince 1999 o zásadách Společenství pro elektronické podpisy; Směrnici Evropského parlamentu a Rady č. 2003/98/ES ze dne 17. listopadu 2003 o opakovaném použití informací veřejného sektoru; Směrnici Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně jednotlivců v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a dále Úmluvu o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat č. 108, vyhlášenou pod č. 115/2001 Sb.

V širším smyslu sem patří také tzv. rámcová směrnice o elektronických komunikacích 2002/21/EC. Tyto směrnice byly implementovány v širší či užší podobě do následujících zákonů. Právní úprava v oblasti e-Governmentu je značně složitá, neboť je třeba převést do právní terminologie výslovně specializovanou oblast, mnohdy se jedná o záležitosti technologické povahy, které nelze v právních předpisech jednoduše zachytit.

3.2.1 Zákon č. 227/2000 Sb.

Zákon o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů, v platném znění, reaguje na Směrnici Evropského parlamentu a Rady 1999/93/ES, výše citovanou a v souladu s ní upravuje používání elektronického podpisu, elektronické značky a poskytování certifikačních služeb, kontrolu povinností stanovených tímto zákonem a sankce za porušení povinností stanovených tímto zákonem.

V zákoně jsou definovány pojmy jako např. datová zpráva, elektronická značka, elektronický podpis, zaručený elektronický podpis; dále zákon určuje: kdo je držitelem certifikátu, podepisující osobou, označující osobou, poskytovatelem certifikačních služeb, kvalifikovaným poskytovatelem certifikačních služeb; určuje prostředky pro bezpečné vytváření a ověřování elektronických podpisů, prostředky pro vytváření elektronických značek.

Zákon je fundamentální v tom, že umožňuje, aby veřejná listina existovala v elektronické podobě. Zavádí uznávaný elektronický podpis, jenž je ekvivalentem vlastnoručního podpisu, a tím zaručuje pravost listiny transformované do elektronické podoby.

3.2.2 Zákon č. 365/2000 Sb.

Zákon o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, v platném znění, dává základ pro postupné zavádění služeb e-governmentu. Zákon stanovuje povinnosti a práva, které souvisejí s provozem, užíváním, utvářením, obnovou a rozvojem informačních systémů veřejné správy (dále jen „ISVS“). Prodělal několik novel, které vycházely ze zkušeností s aplikací zákona a reagovaly na rozvoj informačních a komunikačních technologií. Novelty tohoto zákona (nejvýznamnější byla asi č. 81/2006 Sb.) položily základy pro rozšiřování a zvyšování kvality služeb ve veřejné správě, hlavně co se týká přístupu široké veřejnosti, pokroku ve správě a dlouhodobém řízení ISVS. Řízení ISVS a problematika bezpečnosti informačních systémů byly zabezpečeny prostřednictvím prováděcích právních předpisů, tj. vyhlášek, dle charakteristik informačních systémů.

Zákon stanovil úkoly a služby portálu veřejné správy a komunikaci s ním. Zavedl instituty vydávání výpisů a ověřených výstupů z informačních systémů veřejné správy. Stanovil pojem referenční, sdílené a bezpečné rozhraní ISVS. Zavedl nový postup při akreditaci atestačních středisek. Postupně byly vydávány vyhlášky, které upravily jednotlivé kroky.

3.2.3 Zákon č. 111/2009 Sb.,

Zákon o základních registrech, v platném znění, definuje základní registry, jejich obsah, jednotlivé údaje vedené a zapisované do jednotlivých registrů a informačního systému územní identifikace, způsob zapisování a spravování údajů; stanovuje práva a povinnosti,

kteře souvisejí s jejich vytvářením, užíváním a provozem, zřizuje Správu základních registrů. Dále určuje podmínky pro poskytování údajů ze základních registrů a způsob vydávání ověřených výstupů, uchovávání a likvidaci údajů.

Dle § 2 písm. f) tohoto zákona je definován pojem Informační systém základních registrů (ISZR): „Informační systém veřejné správy, jehož prostřednictvím je zajišťováno sdílení dat mezi jednotlivými základními registry navzájem a základními registry a agendovými informačními systémy, správa oprávnění přístupu k datům a další činnosti podle zákona o základních registrech.“⁸⁵

Ještě před účinností zákona byla vydána novela, která posunula termín "testovacího období" o jeden rok, z 30. 6. 2011. na 30. 6. 2012, důvodem byla změna vlády a časový posun schvalovacích procesů projektů v Integrovaném operačním programu. Současně byly určeny podrobnější termíny a kroky pro přechod jednotlivých agendových informačních systému na využívání údajů ze základních registrů. Tak, aby informační systémy orgánů veřejné moci byly adekvátně připraveny.

Další co přinesla novela (z. č. 100/2010 Sb.), byl nový úkol pro Úřad pro ochranu osobních údajů: do 30. 6. 2012 vytvořit Informační systém ORG jako součást systému základních registrů

3.2.4 Zákon č. 300/2008 Sb.,

Zákon o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, v platném znění, spolu se souvisejícími změnami dalších zákonů, přinesl základní změny v komunikaci mezi orgány veřejné moci (veřejné správy), komunikaci orgánů veřejné správy vůči fyzickým osobám a právnickým osobám a v neposlední řadě i provádění elektronických úkonů fyzických osob a právnických osob vůči orgánům veřejné správy, popř. mezi nimi navzájem. Je základní normou upravující komunikaci prostřednictvím datových schránek.

Důležitými dokumenty jsou zde prováděcí vyhlášky, a to vyhláška č. 193/2009 Sb., o stanovení podrobností provádění autorizované konverze dokumentů; a vyhláška č. 194/2009 Sb., o stanovení podrobností užívání a provozování informačního systému datových schránek, v platném znění.

⁸⁵ <https://managementmania.com/cs/iszr-informacni-system-zakladnich-registru>

První **vyhláška č. 193/2009 Sb.** upravuje technické náležitosti provádění autorizované konverze dokumentů, technické náležitosti dokumentů, které provedením nebo převedením konverze vznikly, tzv. technické náležitosti vstupu a výstupu

Druhá **vyhláška č. 194/2009 Sb.**, upravuje náležitosti k datovým schránkám, a to přístupové údaje a elektronické prostředky pro přihlašování do datové schránky, technické podmínky a bezpečnostní zásady pro přístup do datové schránky, přípustné formáty datové zprávy dodávané do datové schránky, dále pak maximální velikost datové zprávy, dobu uložení datové zprávy, technické náležitosti užívání a způsob tvorby identifikátoru datové schránky.

3.2.5 Zákon č. 499/2004 Sb.,

Zákon o archivnictví a spisové službě a změně některých zákonů, v platném znění, definuje archiválii, jsou v něm určeny postupy pro výběr, evidenci, využívání a ochranu archiválií; práva a povinnosti, vlastníků, držitelů a správců archiválií; zpracování osobních údajů pro účely archivnictví, soustavu archivů, práva a povinnosti zřizovatelů archivů, spisovou službu.

Novela zákona uložila orgánům veřejné moci, které jsou v zákoně definovány, do 1. 7. 2012 povinnost vést spisovou službu v elektronické podobě a systém elektronické spisové služby dát do souladu s Národním standardem informačních technologií.

Zákon určuje povinnost vytvoření spisového a skartačního řádu. Součástí těchto řádů jsou spisový a skartační plány, jež obsahují seznam typů dokumentů rozříděných do věcných skupin s vyznačenými spisovými znaky, skartačními znaky a skartačními lhůtami. Příslušné archivy ukládají spisový a skartační plán včetně jejich změn, jednotlivých orgánů.

Důležitým prováděcím dokumentem zákona je **vyhláška č. 259/2012 Sb.**, o podrobnostech výkonu spisové služby. Vyhláška svojí logickou strukturou popisuje funkci spisové služby od začátku, tj. od doručení dokumentu nebo jeho vzniku, popř. jeho konverzi, zaevidování, vyhodnocování, vyřizování, odesílání, ukládání ke skartačnímu řízení. Vyhláška se vztahuje na všechny veřejnoprávní původce, na dokumentu v digitální podobě a spisové služby vedené v elektronické podobě v elektronických systémech spisové služby, pak na ty

veřejnoprávní původce, kteří s elektronickými dokumenty pracují, nebo spisovou službu v elektronické podobě vedou.

3.2.6 Zákon č. 127/2005 Sb., v platném znění

Zákon o elektronických komunikacích a o změně některých elektronických komunikacích, v platném znění, prodělal několik novel, poslední novela (z. č. 258/2014 Sb.) vyšla v listopadu 2014 s účinností od 4. prosince 2014. Tato novela současně novelizovala i zákon č. 29/2000 Sb., o poštovních službách a o změně některých zákonů (zákon o poštovních službách), ve znění pozdějších předpisů. Důvodem bylo, že po účinnosti nového kontrolního řádu (z.č. 255/2012 Sb.), kdy zákon o elektronických komunikacích a zákon o poštovních službách zčásti duplikoval a zčásti byl v nesouladu s novou právní úpravou postupů při provádění kontroly. To bylo novelou upraveno.

Současně byly do novely doplněny sankce za porušení některých povinností vyplývajících z evropského nařízení č. 531/2012 o roamingu ve veřejných mobilních komunikačních sítích v Unii, ale také za porušení některých povinností vyplývajících ze zákona o elektronických komunikacích a zákona o poštovních službách (konkrétně za porušení povinnosti zachovávat mlčenlivost).

3.2.7 Zákon č. 106/1999 Sb., v platném znění

Zákon o svobodném přístupu k informacím, v platném znění, upravuje právo veřejnosti na poskytování informací státními orgány a orgány územní samosprávy přiměřeným způsobem, aby bylo naplněno ústavní právo na poskytování informací.

Do novely tohoto zákona se v roce 2006 promítla Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/98/ES. Na jejímž základě má být upřednostňována elektronická komunikace s úřady. Má dojít k celkovému zjednodušení komunikace s úřady. Novela se také zabývá rolí Portálu veřejné správy při získávání informací, portál má občanům umožnit na jednom místě najít základní informace o orgánech veřejné moci.

V zákoně je také definice pojmu informace odst. 3 § 3: „Informací se pro účely tohoto zákona rozumí jakýkoliv obsah nebo jeho část v jakékoliv podobě, zaznamenaný na

jakémkoliv nosiči, zejména obsah písemného záznamu na listině, záznamu uloženého v elektronické podobě nebo záznamu zvukového, obrazového nebo audiovizuálního“.

3.2.8 Zákon č. 480/2004 Sb.

Zákon o některých službách informační společnosti, v platném znění, v souladu s evropským právem upravuje práva, povinnosti a odpovědnost osob, které poskytují služby informační společnosti a šíří obchodní sdělení. Službou informační společnosti se rozumí jakákoliv služba poskytovaná elektronickými prostředky na individuální žádost, kterou žadatel podá elektronicky a která je obvykle poskytována za úplatu. Zákon se zabývá např. odpovědností poskytovatele služeb za obsah informací poskytovaných na internetu a nebo nevyžádanou elektronickou inzercí, tzv. spamem.

3.2.9 Zákon č. 101/2000 Sb.

Zákon o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, v platném znění, v souladu s právem Evropské unie – hlavně Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES (viz. kapitola 3.2) závazným pro ČR, směřuje k naplnění práva každého jednotlivce na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromí, upravuje práva a povinnosti při zpracování osobních údajů a stanovuje podmínky, za nichž se uskutečňuje předání osobních údajů do jiných států.

3.2.10 Některé další legislativní předpisy týkající se elektronizace

Zákon č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti a o změně souvisejících zákonů (zákon o kybernetické bezpečnosti) účinnost od 1.1.2015. Zákon upravuje práva a povinnosti osob a působnost a pravomoci orgánů veřejné moci v oblasti kybernetické bezpečnosti. Jsou zde definovány pojmy jako je kybernetický prostor, bezpečnost informací, významný informační systém, správce informačního systému, správce komunikačního systému a významná síť.

Zákon č. 29/2000 Sb., o poštovních službách a o změně některých zákonů (zákon o poštovních službách), v platném znění

Nařízení vlády č. 161/2011 Sb., o stanovení harmonogramu a technického způsobu provedení opáření podle §64 a §68 zákona o základních registrech

Nařízení vlády č. 594/2006 Sb., o přepisu znaků do podoby, ve které se zobrazují v informačních systémech veřejné správy

Vyhláška č. 645/2004 Sb., kterou se provádějí některé ustanovení zákona o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů

Vyhláška č. 378/2006 Sb., o postupech kvalifikovaných poskytovatelů certifikačních služeb, v platném znění

Vyhláška č. 212/2012 Sb., o struktuře údajů, na základě kterých je možné jednoznačně identifikovat podepisující osobu, a postupech pro ověřování platnosti zaručeného elektronického podpisu, elektronické značky, kvalifikovaného certifikátu, kvalifikovaného systémového certifikátu a kvalifikovaného časového razítka (vyhláška o ověřování platnosti zaručeného elektronického podpisu)

Vyhláška č. 528/2006 Sb., o formě a technických náležitostech předávání údajů do informačního systému, který obsahuje základní informace o dostupnosti a obsahu zpřístupněných informačních systémů veřejné správy (vyhláška o informačním systému o informačních systémech veřejné správy).

Vyhláška č. 529/2006 Sb., o požadavcích na strukturu a obsah informační koncepce a provozní dokumentace a o požadavcích na řízení bezpečnosti a kvality informačních systémů veřejné správy (vyhláška o dlouhodobém řízení informačních systémů veřejné správy).

Vyhláška č. 530/2006 Sb., o postupech atestačních středisek při posuzování dlouhodobého řízení informačních systémů veřejné správy.

Vyhláška č. 52/2007 Sb., o postupech atestačních středisek při posuzování způsobilosti k realizaci vazeb informačních systémů veřejné správy prostřednictvím referenčního rozhraní.

Vyhláška č. 53/2007 Sb., o technických a funkčních náležitostech uskutečňování vazeb mezi informačními systémy veřejné správy prostřednictvím referenčního rozhraní (vyhláška o referenčním rozhraní).

Vyhláška č. 64/2008 Sb., o formě uveřejňování informací souvisejících s výkonem veřejné správy prostřednictvím webových stránek pro osoby se zdravotním postižením (vyhláška o přístupnosti)

Vyhláška č. 364/2009 Sb., o seznamu obecních úřadů a zastupitelských úřadů, které jsou kontaktními místy veřejné správy (vyhláška o kontaktních místech veřejné správy)

Vyhláška č. 359/2011 Sb., o základním registru územní identifikace, adres a nemovitostí

Vyhláška č. 259/2012 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby, je vydána jako prováděcí vyhláška k zákonu o archivnictví a spisové službě

3.3 Orgán ochrany veřejného zdraví

3.3.1 Stručná historie hygienické služby

Prevence před infekčními nemocemi a ochrana populace před nimi má bohatou historii. Tyto zkušenosti byly také u základů vzniku preventivní medicíny a vedly v roce 1925 k založení Státního zdravotního ústavu Republiky Československa, který se stal významnou odbornou a vědeckou institucí a položil základ zdravotní osvěty pro širokou veřejnost.

Změny po roce 1949 vyústily nejdříve ve sloučení Státního zdravotního ústavu s ústavem obdobného typu na Slovensku a k přejmenování na Státní zdravotnický ústav. Následně pak byl výnosem ministerstva zdravotnictví v roce 1952 Státní zdravotnický ústav zrušen a vznikly z něj menších výzkumné ústavy: Státní ústav pro kontrolu léčiv, Ústav hygieny, Ústav epidemiologie a mikrobiologie, Výzkumný ústav zdravotnické osvěty, Výzkumný ústav tuberkulózy.⁸⁶ Pobočky SZÚ, jež se nacházely v tehdejších krajských městech, byly převedeny s účinností od 1.1.1952 do pravomoci národních výborů jako hygienicko-epidemiologické stanice. Byl položen základ hygienické a epidemiologické služby. Její činnost, pravomoc a organizaci určoval v tehdejší době zákon č. 4/1952 Sb., o hygienické a protiepidemické péči. Zákon byl později nahrazen zákonem č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu.

Hygienické stanice (okresní, krajské, později i městské ve statutárních městech) byly zdravotnickým zařízením a byly součástí Ústavu národního zdraví, tehdejší instituce veřejné správy v bývalém Československu, a v působnosti národních výborů.

Po roce 1990 se hygienické stanice (zařízení hygienické služby) postupně stávaly samostatnými právními subjekty. Krajské orgány a příslušné hygienicko-epidemiologické stanice byly podřízeny Ministerstvu zdravotnictví. Okresní popř. městské stanice zůstávaly zařízeními okresních úřadů popř. magistrátů měst (Praha, Plzeň, Brno, Ostrava). Usměrnování činnosti hygienické péče v celorepublikových záležitostech zůstalo v kompetenci hlavního hygienika ČR.

⁸⁶ http://www.szu.cz/uploads/LB/HISTORIE_SZU_.pdf

Ani novela zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, nepřinesla po roce 1990 ujasnění některých kompetencí. A v následujících letech rozšířily některé instituce svoji pravomoc i na kompetence dosud v působnosti orgánu hygienické služby (životní prostředí, obchodní inspekce, veterinární správa,..) a došlo tedy k duplicitě některých hmotně právních předpisů.

3.3.2 Ustanovení orgánu ochrany veřejného zdraví

Pojem Orgán ochrany veřejného zdraví byl v novodobé veřejné správě uveden a legislativně ustanoven v roce 2000, kdy vyšel zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů. Tento zákon přinesl zásadní změnu do původní organizace Hygienických stanic a stanovil přesné kompetence a priority jejich činnosti.

Bylo zde určeno, že státní správu v ochraně veřejného zdraví vykonávají orgány ochrany veřejného zdraví, kterými, podle § 78 tohoto zákona jsou Ministerstvo zdravotnictví, krajské hygienické stanice, Ministerstvo obrany a Ministerstvo vnitra.⁸⁷

K 1.1.2003 došlo k reorganizaci (souvisí to i se zrušením okresů) stávajících hygienických stanic. Byly zrušeny všechny okresní a městské hygienické stanice, zanikaly i funkce okresních, městských a krajských hygieniků a funkce hygienika hlavního města Prahy. Nově v každém kraji byly zřízeny krajské hygienické stanice (Krajská hygienická stanice, která působí ve správním obvodu hlavního města Prahy, se označuje jako Hygienická stanice hlavního města Prahy) a zdravotní ústavy. Funkci zřizovatele zastává Ministerstvo zdravotnictví ČR. V příloze č. 2, z.č. 258/2000Sb. jsou určeny správní obvody a sídla krajských hygienických stanic. A v příloze č. 3 tohoto zákona byly stanoveny územní pracoviště jednotlivých hygienických stanic, které se většinou územně kryly s bývalými okresy. Obdobně měly i Zdravotní ústavy po celé republice své pobočky, resp. územní nebo detašovaná pracoviště. Pro Prahu je zřízen Zdravotní ústav se sídlem v Praze. V pozdějších novelách zákona č. 258/2000 Sb. byla příloha č. 3 zrušena a zůstala pouze příloha č. 2.

⁸⁷ <http://www.tzb-info.cz/2085-nove-usporadani-organu-verejneho-zdravi-dane-zakonem-c-258-2000-sb-o-ochrane-verejneho-zdravi-a-o-zmene-nekterych-souvisejicich-zakonu>

Takto vznikly v každém kraji dvě instituce (Krajské hygienické stanice a Zdravotní ústavy) s vlastním managementem, správou majetku i s vlastním financováním. Od tohoto data jsou hygienické stanice složkou státu, tedy organizací rozpočtovou. Jedná se o státní správu v ochraně veřejného zdraví. A Zdravotní ústavy (nezaměňovat za Státním zdravotním ústavem) jsou organizací příspěvkovou (příspěvek na provoz jde ze státního rozpočtu na činnosti vyžádané hygienickými stanicemi, převážně inspekční měření a další služby v rámci resortu).⁸⁸

Hlavním posláním správních úřadů tedy Krajských hygienických stanic je výkon státního zdravotního dozoru v oblasti ochrany veřejného zdraví. Do kompetence KHS náleží dle zákona plnit úkoly správy v ochraně veřejného zdraví včetně státního zdravotního dozoru; vydávat rozhodnutí, povolení, osvědčení dle kompetencí stanovených tímto zákonem; vykonávat státní zdravotní dozor nad dodržováním zákazů a plněním dalších povinností, stanovených tímto zákonem a k ochraně veřejného zdraví včetně ochrany zdraví při práci před riziky plynoucími z fyzikálních, chemických a biologických faktorů pracovních podmínek, z nepříznivých mikroklimatických podmínek a z fyzické a duševní zátěže a nad souvisejícími pracovními podmínkami včetně vybavení pracovišť; ověřovat podmínky vzniku onemocnění z povolání; rozhodovat na návrh zaměstnavatele ve věcech kategorizace pracovních činností; plnit úkoly dotčeného správního úřadu podle stavebního zákona; nařizovat, organizovat a provádět opatření k předcházení vzniku a zamezení šíření infekčních onemocnění, nařizovat mimořádná opatření při epidemii a nebezpečí jejího vzniku, při výskytu zdravotně závadných výrobků a popř. při mimořádných událostech; provádět hodnocení zdravotních rizik a z hlediska prevence monitorovat zdravotní stav obyvatelstva, faktorů životního a pracovního prostředí; monitorováním, odběry a vyšetřeními řídit jakosti vod ke koupání v přírodních koupalištích a dalších povrchových vodách dle seznamu atd.⁸⁹

Hlavní činnosti Zdravotních ústavů jsou placené služby, další činnosti jsou rozbory a měření prováděné pro Krajské hygienické služby na základě žádostí (tato část je kryta příspěvkem do rozpočtu a služby objednané HS jsou přesně specifikované). Zjednodušeně provádí ZÚ široké spektrum nejrůznějších měření v komunálním i pracovním prostředí

⁸⁸ <http://www.tzb-info.cz/2085-nove-usporadani-organu-verejneho-zdravi-dane-zakonem-c-258-2000-sb-o-ochrane-verejneho-zdravi-a-o-zmene-nekterych-souvisejicich-zakonu>

⁸⁹ z.č. 258/2000S.b, v platném znění

(měření hluku, měření prašnosti, měření osvětlení atd.) a laboratorní činnosti včetně lékařské péče, očkování a vyšetřování biologického materiálu (mikrobiologické, alergologické, imunologické, parazitologické apod.). Začátkem června roku 2012 došlo k restrukturalizaci a dosavadních 14 Zdravotních ústavů bylo sloučeno do dvou Zdravotních ústavů (Ústí nad Labem a Ostrava) s detašovanými pracovišti v jednotlivých krajích.

Poznámka autora: V roce 1992 byl opět z Institutu hygieny a epidemiologie obnoven Státní zdravotní ústav (SZÚ), o němž je zmiňováno v kapitole 3.3.1. Nejdříve byl rozpočtovou organizací státu a od r. 2003 jako příspěvková organizace ministerstva. Obě instituce SZÚ a ZÚ jsou rozdílné hlavně svojí historií a vznikem. Jejich činnost se v některých bodech shoduje, ale SZÚ je více výzkumným zařízením. Své výzkumy nyní provádí na základě různých grantů a dotačních programů.

3.3.3 Zákon 258/2000 Sb.

Zákon o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, v platném znění, prošel mnohými novelami. Postupně do něj byly implementovány příslušné Předpisy Evropské unie (Směrnice Evropského parlamentu a Rady) a přímo použitelné předpisy Evropské unie (Nařízení Evropského parlamentu a Rady).

Je ustanovujícím zákonem pro orgán ochrany veřejného zdraví, určuje jeho věcnou příslušnost. Je v něm popsána náplň práce a kompetence KHS, ZÚ a SZÚ, o nichž je stručně napsáno v podkapitole 3.3.2. Dále je zde definovaná činnost Ministerstva zdravotnictví jako orgánu ochrany veřejného zdraví (Ministerstvo obrany v ozbrojených silách a Ministerstvo vnitra v bezpečnostních sborech si vykonávají státní zdravotní dozor samy).

3.3.4 Stručná historie zdravotních registrů a zdravotních IS

V roce 1960 byl zřízen **Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR (ÚZIS ČR)**. Je organizační složkou státu, zřizovatelem je Ministerstvo zdravotnictví. ÚZIS ČR vykonává podle zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, v platném znění, státní statistické služby (na základě kompetenčního zákona). Spolupracuje s orgány státní statistické služby, především s Českým statistickým úřadem, zajišťuje vazby mezi národními zdravotními

informačními systémy a jednotlivými poskytovateli zdravotních služeb a spolupracuje s provozovateli informačních systémů jiných organizací v resortu i mimo něj.⁹⁰

Na základě zmocnění v tehdejší zákoně č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, v platném znění, zřídilo MZ ČR v r. 2002 **Národní zdravotní registry**. Bylo dáno zdůvodnění, účel, základní informace o registru, údaje, které lze zpracovávat bez souhlasu osob. Dalšími novelami uvedeného zákona se v průběhu let měnil počet registrů. Zásadní změna nastala účinností zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), který zrušil původní zákon č. 20/1966 Sb. Novým zákonem byly některé registry sloučeny, některé zrušeny a jiné nově zavedeny. Zákon kodifikuje stav a upřesňuje podmínky provozování Národních zdravotních registrů⁹¹ a dále v § 70 definuje a kodifikuje **Národní zdravotnický informační systém (NZIS)**.⁹²

V rámci neustálých změn legislativy a vzhledem k tomu, že Česká republika patří k zemím s velmi propracovaným a dlouhodobě systematicky budovaným systémem sběru zdravotnických dat, dále vzhledem k rostoucímu počtu údajů, zavádění nových postupů a programů zřídilo Ministerstvo zdravotnictví **Koordináční středisko pro resortní zdravotnické informační systémy (KSRZIS)**, které zajišťuje plnění úkolů MZ ČR v oblasti zdravotnické informatiky. Především se jedná o zavádění, provoz a rozvoj těchto informačních systémů:

- Národní zdravotní registry
- Registry hygienické služby
- Specializované zdravotnické informační systémy⁹³

KSRZIS je organizační složkou státu v přímé řídicí působnosti Ministerstva zdravotnictví. Toto středisko vzniklo na základě Opatření o zřízení ke dni 1. ledna 2004. Zdravotnické registry, provozované KSRZIS obsahují informace, které slouží k práci lékařům a odborné veřejnosti. Provozované registry jsou provozovány na základě legislativních požadavků, kterými jsou zákony a vyhlášky.

⁹⁰ <http://www.uzis.cz/nas>

⁹¹ <http://www.uzis.cz/registry/narodni-zdravotni-registr>

⁹² <http://www.uzis.cz/nas/informace-nzis>

⁹³ <http://www.ksrzis.cz/>

KSRZIS zajišťuje komunikační a informační technologii pro provoz IS. Provozuje aplikační a systémové software, technologii datových sítí, databázové systémy, datová rozhraní, archivaci dat. Provádí administraci informačních systémů, provozuje systém správy oprávněných uživatelů včetně jejich identifikace a přidělení uživatelských rolí, zajišťuje bezpečnostní politiku pro dotčené systémy.

3.3.5 Jednotlivé Národní zdravotní registry, další registry a IS

Pro přehlednost jsou uvedeny jednotlivé zdravotnické registry a podrobněji věnováno registrům hygienické služby.

Národní zdravotní registry (zpracovatel KSRZIS):

- Národní registr kardiovaskulárních operací a intervencí - (slučuje registry: Národní kardiochirurgický registr (NKCHR/NKR) a Národní registr kardiovaskulárních intervencí (NRKI)
- Národní registr kloubních náhrad – NRKN (beze změny)
- Národní onkologický registr – NOR (novelizován)
- Národní registr osob nesouhlasících s posmrtným odběrem tkání a orgánů – NROD⁹⁴

Národní zdravotní registry (zpracovatel ÚZIS):

- Národní registr hospitalizovaných – NRHOSP (beze změny)
- Národní registr léčby uživatelů drog – NRLUD (slučuje registry: Registr uživatelů lékařsky indikovaných substitučních látek (NRULISL) a Registr žádosti o léčbu)
- Národní registr reprodukčního zdraví (NRRZ) (slučuje pět registrů: Národní registr asistované reprodukce (NRAR), Národní registr rodiček (NRROD), Národní registr novorozenců (NRNAR), Národní registr vrozených vad (NRVV) a Národní registr potratů (NRPOT)
- Národní registr úrazů – NRU (nový registr)
- Národní registr osob trvale vyloučených z dárcovství krve – NROVDK (nový registr)

⁹⁴ <http://www.ksrzis.cz/>

- Národní registr pitev a toxikologických vyšetření prováděných na oddělení lékařství – NRPTV (nový registr)⁹⁵

Národní zdravotní registry (zpracovatel SZÚ):

- Národní registr nemocí z povolání – NRNP (beze změny)

Specializované zdravotnické informační systémy

- Citmed - Citovanost webových zdrojů medicíny
- Rankmed - Hodnocení zdravotnických webových stránek
- Registr nozokomiálních infekcí – RNI
- Registr intenzivní péče – RIP
- Oftalmologický registr – OFR
- Registr zdravotnických zařízení – RZZ
- Registr zdravotnických prostředků – RZP

Další registry:

- Registr lékařů, zubních lékařů a farmaceutů – RLZF
- Národní registr transplantací
- Národní registr cévní chirurgie – NRCCH

Informační systém hygienické služby (ISHS) zahrnuje registry pro jednotlivé hygienické obory. Princip většiny registrů je stejný a jejich základ většinou společný. Proto lze některé funkce využívat současně více obory.⁹⁶

Registry hygienické služby:

- Registr kosmetických přípravků – KOPR

Registr sbírá data o evidenci výkonů veškerého státního zdravotního dozoru v oblasti kosmetických přípravků a prostředků. Smyslem registru je informační podpora při poskytování léčebné nebo preventivní péče.⁹⁷

⁹⁵ <http://www.uzis.cz/registry/narodni-zdravotni-registr>

⁹⁶ <http://www.kszis.cz/>

- Registr chemických látek a prostředků – CHLAP

Registr chemických látek a prostředků slouží k podpoře státního zdravotního dozoru v oblasti chemických prostředků. Eviduje oznámené biocidní přípravky před jejich uvedením na trh. Evidence je využívána také pro provádění dozorové činnosti, zejména k zamezení prodeje přípravků, které neodpovídají zákonu. Dále slouží k evidenci nebezpečných látek prostřednictvím tzv. bezpečnostního listu.⁹⁸

- Registr akutních respiračních infekcí - ARI

Registr akutních respiračních infekcí (ARI) byl zřízen Ministerstvem zdravotnictví ČR a slouží ke sledování výskytu akutních respiračních infekcí v populaci. Sledování výskytu těchto infekcí je jedním z úkolů hygienické služby a je zajišťováno ve spolupráci s praktickými lékaři a zdravotnickými zařízeními.⁹⁹

- Registr - program EpiDat

K zajištění povinného hlášení, evidence a analýzy výskytu infekčních nemocí v České republice slouží program EpiDat, který je celostátně používán Hygienickou službou ČR od 1.1.1993. Hlášení infekčních nemocí je základem pro místní, regionální, národní a nadnárodní kontrolu šíření infekčních nemocí.¹⁰⁰

- Registr očkovacích látek – OČKO

Registr očkovacích látek (OČKO) napomáhá hospodárnému využití očkovacích látek ve zdravotnictví. Eviduje zásoby a pohyb očkovacích látek v celé ČR, jejich skutečné využití a jejich expiraci. Systém eviduje jenom ty látky, které jsou součástí zdravotního pojištění..¹⁰¹

- Informační systém Pandemie

Tento informační systém je připraven pro výjimečné situace, kdy se rychle šíří onemocnění nezvladatelné běžnými prostředky a je ohrožena bezpečnost státu. Taková situace nastává

⁹⁷ http://www.ksrzis.cz/obsah/registry-hygienicke-sluzby_114_1.html

⁹⁸ http://www.ksrzis.cz/obsah/registry-hygienicke-sluzby_114_1.html

⁹⁹ http://www.ksrzis.cz/obsah/registry-hygienicke-sluzby_114_1.html

¹⁰⁰ http://www.ksrzis.cz/obsah/registry-hygienicke-sluzby_114_1.html

¹⁰¹ http://www.ksrzis.cz/obsah/registry-hygienicke-sluzby_114_1.html

jednou za desítky let a může ji vyvolat např. mutovaný virus, na nějž nemá většina populace protilátky. Pracovníci hygienických stanic v případě vyhlášení pandemie opouštějí běžný režim práce v systému ARI, kam se data vkládají jednou týdně, a začnou pracovat v krizovém systému Pandemie s každodenním sběrem aktuálních dat.¹⁰²

Informační systém PiVo – pitná voda

Kvalitu vody u nás musí ze zákona sledovat všichni provozovatelé vodáren, vodovodů, veřejných studní, dále rekreačních zařízení, koupališť apod. Jejich povinností je zajistit si pravidelné rozbory vzorků vody a laboratorní výsledky poskytovat hygienickým stanicím.

Systém slouží hygienické službě ke zpracování výstupů, k posouzení kvality vody a k případnému rozhodnutí o nutných opatřeních, jako je zákaz koupání apod. Značným zjednodušením je využití internetu, přes něj putují data ze všech laboratoří do systému.¹⁰³

- Registr pohlavních nemocí - RPN

Informační systém RPN je nezbytnou součástí povinného hlášení výskytu zákonem stanovených pohlavních onemocnění (z.č. 258/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a vyhláška MZ č. 306/2012 Sb.).¹⁰⁴

- Registr hygieny dětí a mladistvých – HDM

Registr hygieny dětí a mladistvých – HDM slouží k evidenci dozorovaných škol a školských zařízení zařazených do rejstříku škol a školských zařízení, školních jídelen, provozoven pro výchovu a vzdělávání, zotavovacích akcí pro děti, atd. a k analýzám dat o výkonu státního zdravotního dozoru.¹⁰⁵

- Registr hygieny výživy - HVY

Registr slouží hygienické službě k evidenci výkonů a k analýzám dat státního zdravotního dozoru. Hygienické stanice - Odbor hygieny výživy - provádí kontroly zdravotního dozoru v provozovnách poskytujících stravovací služby, výrobnách a prodejnách potravin, ve

¹⁰² http://www.ksrzis.cz/obsah/registry-hygienicke-sluzby_114_1.html

¹⁰³ http://www.ksrzis.cz/obsah/registry-hygienicke-sluzby_114_1.html

¹⁰⁴ http://www.ksrzis.cz/obsah/registry-hygienicke-sluzby_114_1.html

¹⁰⁵ http://www.ksrzis.cz/obsah/registry-hygienicke-sluzby_114_1.html

skladech a velkoskladech a používá Registr hygieny výživy (HVY) k evidenci a správě tohoto šetření.¹⁰⁶

- Registr předmětů běžného užívání – IS PBU

Registr předmětů běžného užívání je využíván k evidenci výsledků hygienického dozoru nad výrobcí, dovozci a osobami uvádějícími do oběhu předměty běžného užívání uvedené v § 25 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů, jde o hračky, kosmetické prostředky, výrobky určené pro styk s potravinami a výrobky pro děti do 3 let.¹⁰⁷

Do registru jsou zaznamenávány identifikační údaje o kontrolovaných provozovnách, údaje o plnění či porušování právních povinností týkajících se kontrolovaných osob a kontrolovaných výrobků, výsledky laboratorního vyšetřování výrobků, údaje o přijatých opatřeních a sankcích. Situaci na trhu kontrolují pracovníci oddělení hygieny předmětů běžného užívání (PBU) kontrolami u výrobců, dovozců, distributorů a v tržní síti. Kontroly jsou prováděny na základě kontrolního plánu, ale také k ověření stížností či podnětů nebo formou cílených úkolů vyhlášených hlavním hygienikem nebo na základě informací ze systému rychlých varování. (17)

- Registr tuberkulózy - RTBC

Registr tuberkulózy (RTBC) je nezbytnou součástí systému dohledu nad TBC v ČR a pomáhá vytvářet strategie a programy k omezení výskytu tohoto infekčního onemocnění. Obsahuje informace o případech nově vzniklých i recidivujících onemocnění TBC nebo podobnou mykobakteriózou. (17)

- Registr kategorizace prací – KaPr

Registr kategorizace prací (IS KaPr) je využíván k evidenci prací zařazených do kategorií podle míry rizika (jako důsledek působení biologických, chemických a fyzikálních rizikových faktorů), jemuž jsou pracovníci v průběhu své činnosti vystaveni. Kromě

¹⁰⁶ http://www.ksrzis.cz/obsah/registry-hygienicke-sluzby_114_1.html

¹⁰⁷ http://www.ksrzis.cz/obsah/registry-hygienicke-sluzby_114_1.html

evidence umožňuje plánování a vytváření přehledů o výkonu státního dozoru v oblasti ochrany zdraví při práci a předcházení nemocem z povolání.

3.3.6 Změny v rámci elektronizace u Orgánu ochrany veřejného zdraví

Změny v elektronizaci, které probíhají ve veřejné správě, se dotkly i OOVZ. Nejdříve došlo v rámci všech KHS k zavedení a sjednocení informačního systému jako např. IS VEMA – Personalistika a mzdy, společnosti VEMA, a.s., který slouží ke zpracování platů zaměstnanců KHS a k evidenci personálních údajů; dále byl zaveden ekonomický informační systém EIS JASU CS společnosti MÚZO Praha, s.r.o, používaný ke zpracování a evidenci pohledávek a závazků KHS, vedení rozpočtu, účetnictví a evidenci majetku, s nímž příslušná KHS hospodaří. V rámci sjednocení byly oba dva systémy zavedeny na všech KHS. Druhý jmenovaný systém je používán ke komunikaci se systémem IISSP Ministerstva financí ČR (Integrovaný informační systém státní pokladny).

Sjednocena byla i elektronická spisová služba, kdy od roku 2012 přešly všechny KHS na jednotný systém „e-spis“ a jednotlivé spisové služby na hygienických stanicích byly nahrazeny centrálně řízeným systémem. V rámci zavádění nového systému proběhlo v Praze na Ministerstvu zdravotnictví několik školení a spuštění zkušební verze, která byla k 1.1.2012 nahrazena verzí ostrou.

Nově od roku 2013 byl zaveden systém právních informací CODEXIS, společnosti ATLAS consulting, spol. s r.o., který nahradil systém ASPI, jenž na legislativní změny reagoval se zpožděním. Navíc systém CODEXIS porovnává starší znění legislativních předpisů se současnými, zvýrazňuje změny, které budou platit od určitého data. K danému legislativnímu předpisu lze vždy hned najít prováděcí vyhlášky a systém obsahuje i vzory smluv.

3.3.6.1 Projekt „Aplikace moderních ICT metod zvyšování výkonnosti, kvality a transparentnosti systému Státního zdravotního dozoru“

Projekt byl zahájen v březnu roku 2011 a ukončen cyklem závěrečných seminářů pro vedoucí zaměstnance krajských hygienických stanic a uživatele uvedených registrů (IS Pivo, IS KaPr, IS HVY, IS PBU, IS HDM a některé epidemiologické IS) v únoru 2014.

Projekt „Aplikace moderních ICT metod zvyšování výkonnosti, kvality a transparentnosti systému Státního zdravotního dozoru“ CZ.1.04/4.1.00/59.00003 byl spolufinancován z Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Jednalo se o prioritu: Veřejná správa a veřejné služby (Konvergence); a o opatření: Posilování institucionální kapacity a efektivnosti veřejné správy.

Projekt byl mimo jiné založen na rozšíření kvality a kapacity nabídky veřejných služeb, na modernizaci, na úpravě a zefektivnění stávajících systémů, na návrhu nových systémů a na jejich zavedení do praxe.¹⁰⁸

Program se snažil o zpřístupnění validních dat ze SZD pro úroveň veřejnou, manažerskou, expertní a analytickou k expertním analýzám, vytěžit tedy co nejvíce z již existujících zdrojů dat.¹⁰⁹ Nad stávajícími registry byla vytvořena analytická vrstva Business Intelligence, založená na moderní technologii Microsoft Business Intelligence, v níž jsou získávána data z registrů, jejich seskupením, transformací a uložením do analytické databáze. Data mohou být pak použita v reportech pro pracovníky MZ ČR a v jeho organizacích, i pro širokou veřejnost. Data jsou získávána denně pomocí datových pump. Každý registr má vlastní datovou pumpu a analytické databáze. Data se transformují a čistí do podoby, která je vhodná pro reportovací účely. Následně jsou vytvořeny reporty. A to 2 druhy reportů – BI reporty a GIS mapové reporty. BI reporty zobrazují data formou grafů a tabulek. Geografické informační systémy (GIS) umožňují prostorové umístění (podle adres, středisek, správních jednotek souřadnic...). Nástrojem pro tvorbu mapových reportů je webová aplikace MapViewer.

Znázorněním na mapě mohou být odhaleny jiné důležité souvislosti, ať už se jedná o tvorbu mapových aplikací pro laickou veřejnost - Koupací vody, Letní dětské tábory, aplikace pro Akutní respirační infekce (ARI) a chřipková onemocnění. Nebo pro odbornou veřejnost, kde je např. možnost modelování zátěže obyvatel („disease mapping“) a možnost s využitím environmentálních dat hodnotit rozvoj zdravotních rizik („health risk assessment“).

¹⁰⁸ <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/projekty-eu/detail?id=93796>

¹⁰⁹ http://www.mzcr.cz/dokumenty/posilovani-institucionalni-kapacity-a-efektivnosti-verejne-spravy_5407_3246_1.html

3.3.6.2 Projekt „Úprava rezortních registrů a konsolidace rezortních dat v návaznosti na základní registry veřejné správy“

Dalším schváleným projektem v oblasti Rozvoje informační společnosti ve veřejné správě je projekt „Úprava rezortních registrů a konsolidace rezortních dat v návaznosti na základní registry veřejné správy“, s registračním číslem CZ.1.06/1.1.00/07.06382.

Projekt je spolufinancován z prostředků ERDF prostřednictvím Integrovaného operačního programu a státního rozpočtu ČR a je realizován Koordinačním střediskem pro resortní zdravotnické informační systémy jako příjemcem finanční podpory.¹¹⁰

Jak bylo vysáno výše (podkapitola 3.3.51) ČR má velké množství zdravotních registrů a informačních systémů. Tyto registry vznikaly postupně u různých provozovatelů a správců. Nemají jednotný klasifikační systém, jsou provozovány v různorodém nekonsolidovaném prostředí, liší se používanými technologiemi, sběrem a vytěžováním dat. Dochází k duplicitnímu ukládání některých údajů v jednotlivých registrech, neboť registry nemají komunikaci mezi sebou a s některými nelze pracovat on-line. Snahou projektu je technické systémové řešení zdravotních registrů, kdy realizace odstraní technické nedostatky a bude dána možnost konzistence ukládaných dat, bezpečný přístup k těmto datům, napojení zdravotních registrů na základní registry podle zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech, v platném znění. Tím bude možná verifikace dat.

Součástí projektu je vytvoření jednotné technologické platformy (JTP) pro resortní registry. Jedná se o jednotné datové a aplikační prostředí jako rámec pro bezpečný provoz registrů. JTP je tvořena sadou sdílených aplikací a funkcí společných pro všechny registry. V rámci projektu byla u vybraných registrů provedena konsolidace rezortních dat přepisem a migrací do homogenního prostředí JTP.¹¹¹

Byl proveden pilotní provoz vybraných registrů, nasazení registrů do JTP, migrace provozu registrů a ověřování JTP. Z hygienických registrů byly vybrány Registr pitné vody

¹¹⁰ http://www.ksrzis.cz/obsah/projekty-iop_166_1.html

¹¹¹ <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/projekty-eu/detail?id=88910>

– (PIVO) a Registr kategorizace prací (KAPR), kde u zaměstnanců v rámci pilotního provozu proběhlo školení a seznámením s testovacím provozem.¹¹²

Projekt byl z několika důvodů pozastaven. Nyní se v rámci projektu připravují podmínky pro začlenění zbývajících registrů. Jedním z nich je Národní registr nemocí z povolání, který je v gesci SZÚ. (prezentace Žofka), jeho správcem je Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR. Údaje do registru zpracovávají pracovníci Odboru hygieny práce a pracovního lékařství příslušných zdravotnických zařízení. Přičemž příslušný OOVZ prověřuje podmínky, za kterých mohla nemoc z povolání, popř. ohrožení nemoci z povolání vzniknout. Pracovnímu lékařství pak přísluší, zda onemocnění z povolání uzná či nikoliv. Jde tedy o informační systém, do kterého jsou OOVZ data vkládána, aby mohla být využita a zpracována na pracovištích pracovního lékařství. Přístupnost do tohoto systému je tedy dána přidělenými rolemi.

Současný předpokládaný termín na vytvoření JTP pro všechny registry stanoven na červen 2015. Dále se předpokládá vyhodnocení, spuštění zkušební verze pro všechny registry najednou a následné puštění ostrého provozu.

3.3.6.3 Projekt „Modernizace informačního systému hlášení infekčních nemocí (NEW EPIDAT)“

Jedná se o projekt financovaný z Integrovaného operačního programu prostřednictvím Evropského fondu pro regionální rozvoj pod reg. č. CZ.1.06/3.2.01/02.06121. Projekt byl zahájen začátkem roku 2010 a předpokládané ukončení bylo naplánováno na 30. 06. 2015.¹¹³

Účel a využití informačního systému je zřejmé z názvu a je stručně popsán v kapitole 3.3.5. a podrobněji v kapitole... Jedná se o starý systém vypracovaný v letech 1990-1992, který je celostátně používán na všech odděleních epidemiologie a protiepidemických odborech hygienických stanic resp. OOVZ od roku 1993. Program byl vytvořen zdarma na podkladě programového systému Epi-Info Světové zdravotnické organizace a CDC v Atlantě (statistický a databázový systém pro epidemiologii na PC verze 3, 5 a 6 - DOSovské verze; do češtiny ho přeložili pracovníci oddělení biostatistiky a informatiky

¹¹² http://www.ksrzis.cz/obsah/cokoli_169_1.html

¹¹³ <http://www.szu.cz/integrovaný-operacní-program>

SZÚ, rovněž zdarma). Další pokračující programy připravila SW komise Epi-Datu HS a SZÚ, ustavená v roce 1996. Popis a instalace aktuální verze Epi-Info pro Windows Vista a Windows 7 je na adrese <http://wwwn.cdc.gov/epiinfo/>.¹¹⁴

Cílem projektu je modernizace informačního systému EpiDat a vytvoření prostředí, které umožní spolupráci epidemiologů na všech úrovních systému, včetně propojení s mikrobiologickými laboratořemi a regionálními subjekty podávajícími hlášení. V současné době slouží EpiDat na krajské a národní úrovni pouze jako uložisko dat. Dalším cílem projektu je on-line zpřístupnění některých odborných informací pro určité skupiny uživatelů a základních informací pro odbornou i laickou veřejnost ve formě všeobecných přehledů (např. on-line informace o situaci ve výskytu infekčních nemocí v ČR) a zajištění zpětné vazby pro hlásící subjekty.

Vzhledem ke stáří hardware a software platformy tohoto systému, je nezbytná investice do jeho aktualizace. ČR je vázána rozhodnutím Evropského parlamentu a Rady č. 2119/98/ES o zřízení sítě epidemiologického dozoru a kontroly přenosných nemocí. A současná verze systému EpiDat neodpovídá požadavkům mezinárodních organizací, do jejichž databází je ČR povinná dodávat data (zejm. systém EU, resp. Evropského centra pro prevenci a kontrolu nemocí s názvem The European Surveillance System - TESSy).¹¹⁵

¹¹⁴ www.szu.cz/uploads/documents/CeM/epidat/epidat_3_popis.doc

¹¹⁵ <http://www.szu.cz/modernizace-informacniho-systemu-hlaseni-infekcnich-nemoci>

4. Praktická část

4.1 Výzkumná otázka

Hlavním cílem diplomové práce je analyzovat přínos, popř. nedostatky zavedení elektronických služeb do výkonu agend Orgánu ochrany veřejného zdraví. Dalším cílem je porovnat a analyzovat dopady základních registrů v oblasti ochrany veřejného zdraví a dále pak zhodnocení fungování elektronických služeb v oblasti ochrany veřejného zdraví a formulování doporučení.

Na základě stanovených cílů, byla položena výzkumná otázka, která přesně definuje cíl celého výzkumu: **Přinesla elektronizace v rámci eGovernmentu zaměstnancům veřejné správy, konkrétně zaměstnancům Orgánu ochrany veřejného zdraví, zefektivnění v jejich práci?** Na podkladě výzkumné otázky byly stanoveny jednotlivé zjišťovací otázky dotazníku, který je součástí přílohy č. 2. Otázky byly během testování, tzn. během zkušebního dotazování, opraveny a konkrétněji formulovány, aby na základě odpovědí mohly být ověřeny stanovené hypotézy, které zní:

1. **hypotéza:** 50% respondentů využívá datové schránky k odesílání pošty.
2. **hypotéza:** 50% zaměstnanců s přiděleným elektronickým podpisem ho používá ke své práci.
3. **hypotéza:** 50% respondentů pocítuje zlepšení díky elektronizaci při své práci.
4. **hypotéza:** Od propojení s ISZR očekává 50% respondentů zlepšení ve své práci.
5. **hypotéza:** Od propojení s ISZR očekává 50% respondentů pracujících s agendovými IS hygienické služby zlepšení ve své práci.

4.2 Vybrané agendové systémy OOVZ

Poznámka autora: Dílčí cíl porovnat a analyzovat dopady základních registrů v oblasti ochrany veřejného zdraví nelze plně realizovat z důvodu nepokračování programu „Úprava rezortních registrů a konsolidace rezortních dat v návaznosti na základní registry veřejné správy“, o kterém se mluví v podkapitole č. 3.3.6.2. Důvodů pozastavení programu je několik. Jedním z nich je hned v úvodu spuštění projektu soudní řízení ohledně veřejné

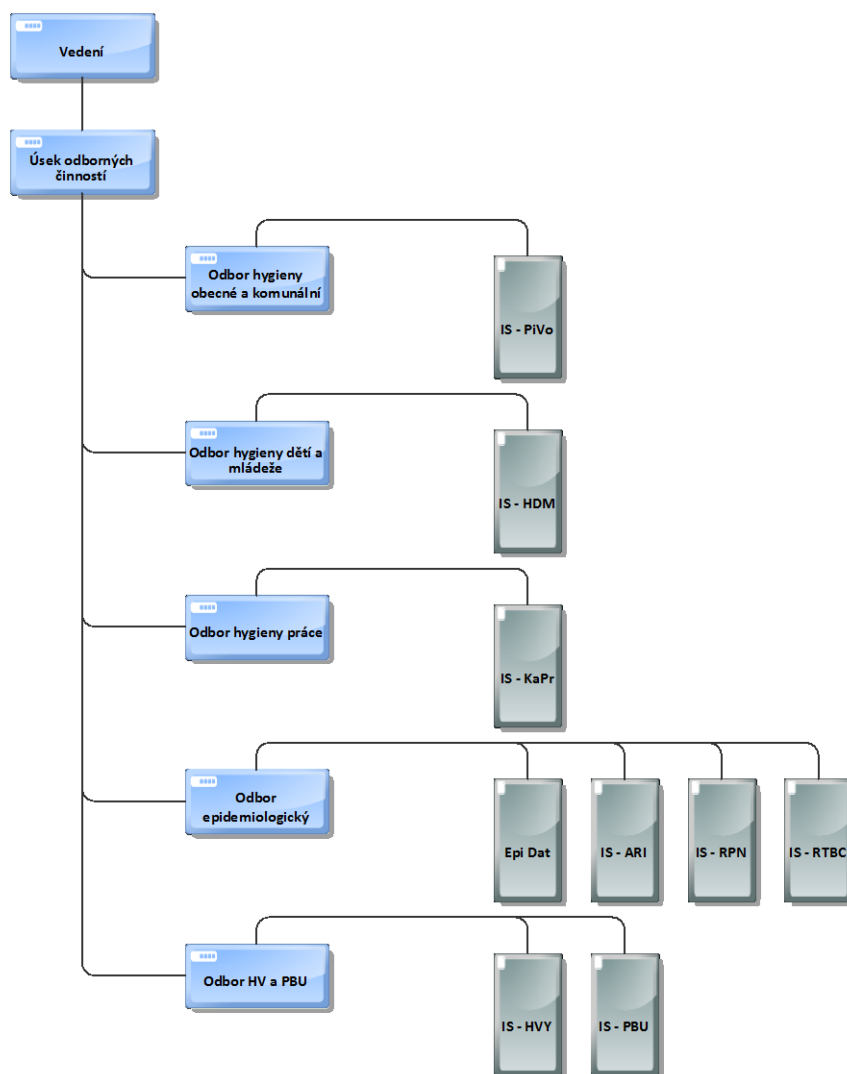
zakázky a podání stížnosti u úřadu pro ochranu hospodářské soutěže.¹¹⁶ Dalším důvodem je změna legislativy během průběhu programu, kdy zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), nahradil původní zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, v platném znění. Touto změnou došlo k reorganizaci ve zdravotních registrech. Nově vzniklý registr s názvem Národní registr zdravotnických pracovníků nebyl na základě připomínek Ústavního soudu dosud zprovozněn. A je čekáno na novelu zákona č. 372/2011 Sb., která reflektuje připomínky Ústavního soudu. Tím ale nelze spustit jednotnou platformu pro všechny zdravotní registry a informační systémy, když jeden není uveden do provozu.

V rámci dílčího cíle budou hodnoceny očekávání od zapojení agentových systémů OOVZ se základními registry veřejné správy. Byly zvoleny tři agendové informační systémy OOVZ: EpiDat, PiVo, KaPr.. Obrázek č. 5 schematicky zobrazuje využívání jednotlivých agentových informačních systémů na jednotlivých odborech odborných činností.

ARIS Express 2.4		Symboly schématu	
Název	Symbol	Legenda	
Organizační jednotka		Daný odborný úsek provádějící činnost dle uvedeného názvu	
Agendový IS (hygienický registr)		IS systém jednotlivé organizační jednotky	

Obrázek č. 4 Symboly Aris Express 2.4

¹¹⁶ <http://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-9900.html>

Obrázek č. 5: Organizační schéma užívání daných IS hygienické služby, zdroj firemní materiál

Informační systémy hygienické služby jsou založeny na centrálním internetovém řešení. Uživatel do nich může vstoupit z jakéhokoliv místa internetové sítě přes danou internetovou adresu. Vzhledem k neveřejnému charakteru dat se musí nejdříve identifikovat, tedy přístup do systémů je možný pouze po zadání přiděleného jména a hesla. Každému uživateli je současně přidělena role, která mu dovoluje provádět jen takové akce, pro které má daná role povolení.

Přesto že jsou informační systémy hygienické služby původně vytvořeny na společném základu, postupně v jednotlivých systémech probíhaly inovace na základě specifik

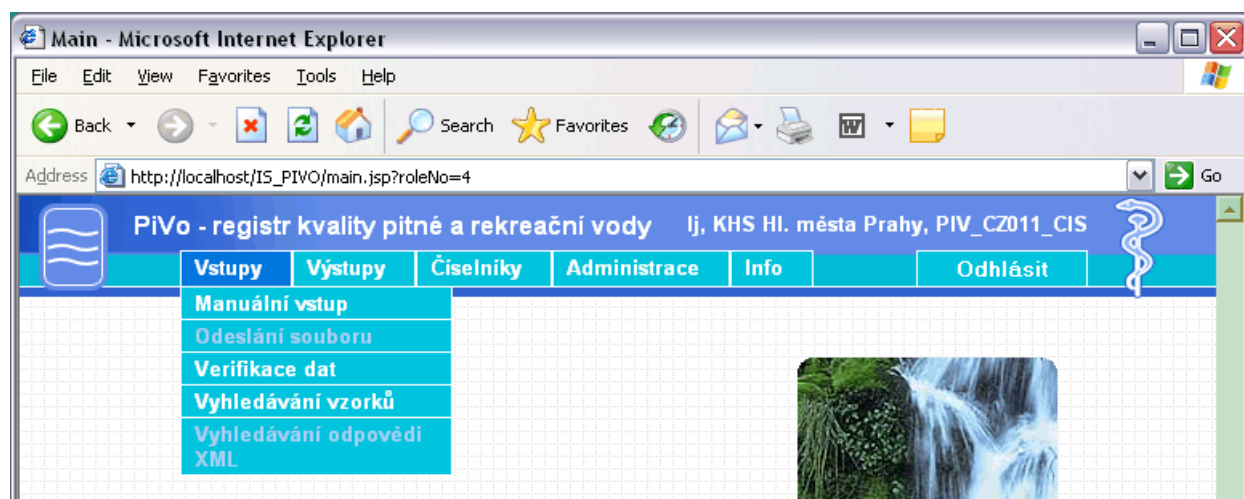
jednotlivých systémů. Vybrané IS se liší v rozdílnosti přijímání dat, svým způsobem využití, postupnou rozpracovaností, využitelností dat k dalšímu použití, atd.

IS PiVo

Hlavním úkolem informačního systému je zajištění kvalitní pitné vody, tedy zajištění pitné vody odpovídající hodnotám, které jsou legislativně určené; dále pak informovat o vodě nevhodné ke koupání, popř. vydat rozhodnutí o zákazu koupání ve vodě ohrožující zdraví. Historie tohoto systému se odvíjí od r. 2001, kdy tento informační systém nahradil původní nevyhovující IS s názvem VYDRA, několik let sloužily tyto systémy současně. Do nového systému PiVo byly ukládány data a data v původním systému VYDRA sloužily k porovnání a víceletým analýzám.

Základem je vkládání výsledků rozborů vod a jejich analýzy, dále pak prohlížení (případně modifikace) výsledků laboratorních měření vzorků vody pracovníky KHS, vytváření reportů (výstupů) a správa číselníků.

Po přihlášení do aplikace je zobrazeno základní menu, které slouží pro výběr činností, které korespondují se základními funkcemi systému. Menu je vytvořeno jako rozbalovací a základní nabídka se objeví v horní části na liště. Jednotlivé body hlavní nabídky obsahují podnabídky a to i více násobně (podnabídka obsahuje další podnabídku). Uživatel tohoto systému může mít přidělenou jednu nebo více rolí.

Obr.č. 6: Menu aplikace PiVo,

zdroj:firemní el. databáze

Údaje jsou do systému vkládány akreditovanou nebo autorizovanou laboratoří (určeno vždy kódem laboratoře), které mají oprávnění pouze na vkládání dat, tedy výsledků z rozborů vzorků vod. Jedná se o systém přenosu dat z laboratorních systémů pomocí datového rozhraní. Laboratoř uloží výsledek rozboru vody přímo pod daného provozovatele, pokud je v systému založen, nebo odešle výsledek rozboru vody formou datové zprávy. Následně je výsledek rozboru přiřazen na KHS k danému provozovateli, který je nově založen, nebo je výsledek odstraněn např. jedná-li se o soukromé studny. Místa odběrů jsou u provozovatelů doplněny o geografické souřadnice, což slouží k přesné identifikaci a případným analýzám.

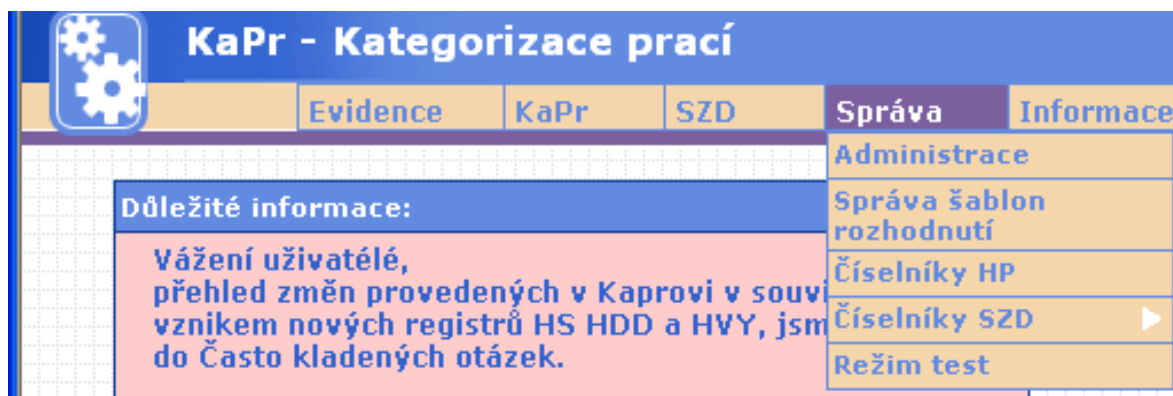
Pracovníkům KHS náleží jednak kontrola a případná modifikace základních dat o vzorku (tzn. údaje o provozovateli daného veřejného vodovodu nebo rekreačního koupaliště, datum oděru vzorku, datum analýzy vzorku, kdo odebral, přibližný počet obyvatel využívající daný zdroj, apod.) a jednak kontrola a případná modifikace hodnot u jednotlivých laboratorních ukazatelů (hodnoty laboratorních ukazatelů jsou porovnávány s hodnotami ve vyhlášce i s hodnotami z předcházejících rozborů; každý měřený ukazatel je určen hodnotou, metodou měření, mezí detekce měření, nejistotou měření). Na základě výsledků je někdy nutno přijmout nápravná opatření buď s okamžitým účinkem (např. desinfekce, náhradní zásobování v případě havárie) nebo s dlouhodobějším účinkem jako je zákaz (omezení pro určitou oblast ve stanoveném období) nebo udělení výjimky (upravené mezní hodnoty určitého parametru původního limitu pro určitou zásobovanou oblast ve stanoveném období).

Systémem dále umožňuje monitorovat plnění povinnosti provozovatelů v četnosti odběrů v daných oblastech za dané časové období; upozorňuje automaticky na překročené hodnoty; dohlíží na to, zda je daná laboratoř na provedení daného rozboru akreditovaná; lze analyzovat specifikace různých území (např. místo se zvýšením výskytem manganu díky podloží); v závislosti na typu místa odběru určuje minimální četnost úplných a krácených rozborů (vodovod, veřejná a komerční studna) nebo minimální četnost rozborů ostatních ukazatelů a rozborů mikrobiologických a biologických ukazatelů (koupací oblasti, přírodní koupaliště, plavecké bazény); zaznamenává udělené zákazy a výjimky, včetně termínu udělení, a období, na které jsou zákazy a výjimky uděleny; registruje různá znečištění a způsoby jejich nápravy.

IS KaPr

Hlavním úkolem IS KaPr je předcházení vzniku nemocí z povolání včasným zachycením nebezpečí a ohrožení vzniku těchto onemocnění. Vychází z povinnosti zaměstnavatele, tzn. právnických osob a fyzických osob podnikajících, zařadit prováděné práce do kategorií podle míry rizika (jako důsledek působení biologických, chemických a fyzikálních rizikových faktorů), jemuž jsou zaměstnanci během pracovního procesu vystaveni.

Základní princip fungování je shodný s aplikací PiVo. Základní menu je opět vytvořeno jako rozbalovací. Jednotlivé body hlavní nabídky obsahují podnabídky a to i více násobně (podnabídka obsahuje další podnabídku). Uživatel tohoto systému může mít přiděleno pouze jednu roli.

Obrázek. č.7: Menu aplikace KaPr, zdroj KHS databáze

KaPr eviduje všechny subjekty, které prošly kategorizací. Shromažďuje data o sledovaných subjektech a jejich struktuře, tzn. jaké mají provozovny, jaké práce se v nich vykonávají a do jakých faktorů a kategorií byly tyto práce zařazeny. Faktory jsou přesně definovány prováděcí vyhláškou a jedná se o prach, hluk, vibrace, chemické látky, fyzickou zátěž, neionizující záření a elektromagnetické pole, pracovní poloha, zátěž teplem, zátěž chladem, psychické zátěž, zraková zátěž, práce s biologickými činiteli, práce ve zvýšeném tlaku vzduchu. Stejně jsou definovány i kategorie prací – jsou čtyři. Práce kategorie první nepředstavují pravděpodobně žádné riziko pro pracovníka. Práce kategorie druhé jsou práce, při nichž nejsou překračovány stanovené hygienické limity a nepříznivý vliv na zdraví lze očekávat jen výjimečně. Práce kategorie třetí jsou práce, při nichž jsou překračovány hygienické limity a pro zajištění ochrany zdraví osob je nezbytné využívat osobní ochranné pracovní prostředky, organizační a jiná ochranná opatření. Práce kategorie

čtvrté jsou práce, při nichž je vysoké riziko ohrožení zdraví, které nelze zcela vyloučit ani při používání ochranných opatření. V případě, že jde o práci, při níž se vyskytuje několik faktorů, se stanovuje tzv. výsledná kategorie. Ta je rovna kategorii nejvýše hodnoceného faktoru. Povinnost provádět kategorizaci prací je dána zákonem. IS umožňuje vytvářet rozhodnutí, které se vydávají u prací rizikových, tedy prací třetí a čtvrté kategorie. Do systému je vložen model pro tvorbu takového rozhodnutí.

Samostatnou položkou je systém REGEX – expozice karcinogenům, který jmenovitě eviduje osoby vystavené expozici karcinogenům. Evidence má zabránit dalšímu možnému vystavení a tím kumulaci dávek a vzniku nemoci z povolání.

Kromě evidence prací a vydávání rozhodnutí umožňuje informační systém plánování a vytváření přehledů o výkonu státního zdravotního dozoru (stručně o kontrole) v oblasti ochrany zdraví při práci a předcházení nemocem z povolání, zaznamenává výsledky šetření a termíny podání nápravných opatření. Údaje se shromažďují na úrovni územních pracovišť KHS a jsou využívány podle územní příslušnosti krajů, případně za celou ČR. Informační systém umožňuje současně potřebné analýzy. Údaje o kontrolovaných subjektech jsou na úrovni provozovny doplněny o geografické souřadnice, proto lze zjištěná data prezentovat i v mapových výstupech.

EpiDat

Jak bylo uvedeno výše (podkapitola č. 3.3.5) hlavním úkolem je předcházení šíření infekčních nemocí a včasné rozpoznání nebezpečí vzniku epidemie a jejímu zabránění, tím že budou včas provedena preventivní opatření. Má obdobnou funkci jako informační systémy Registr pohlavních nemocí (RPN), Registr tuberkulózy (RTBC) a Registr akutních respiračních infekcí (ARI) stručně popsané v podkapitole 3.3.5.

Jde o nejstarší informační systém z vybraných a posuzovaných systémů. Je bez velkých změn používán od roku 1993. Program navázal na ISPO (Informační systém přenosných onemocnění z let 1982-1992). Jde o program ještě DOSovské verze. V mnohých stránkách nevyhovuje současným předpisům a je snaha o jeho inovaci. Vzhledem k tomuto nevyhovujícímu stavu se stal systém během posledních dvou let na krajské a republikové úrovni pouze jakýmsi úložištěm dat.

Obrázek č. 7: Úložiště dat, zdroj: [www.szu.cz/uploads/documents/CeM/epibat/Epibat_3_popis.doc](http://www.szu.cz/uploads/documents/CeM/epidat/Epibat_3_popis.doc)

Data jsou do tohoto systému vkládána na základě hlášenek vyplněných lékaři a zaslanych orgánu ochrany veřejného zdraví při výskytu infekční nemoci. Každá hlášenka má svůj kód. Formální správnost záznamu se provádí kontrolou rodného čísla pacienta, současně program kontroluje logiku záznamu a zabraňuje duplicitě dat. Důležitá je diagnóza, která je přiřazena kódem (každé infekční agens má své číslo). Dále se zde eviduje datum prvních příznaků, datum hlášení onemocnění, způsob vyšetření, týden vykazání, provedení epidemiologického šetření, kontakty s nemocným, vypuknutí nebo hrozba epidemie, popř. datum izolace, hospitalizace nebo úmrtí. Pro lehčí orientaci jsou jednotlivé formuláře nazývány podle barvy obrazovky - červená hlášenka (základní data k nemoci a osobní údaje pacienta), modrý list (list epidemiologického šetření) a zelená hlášenka (kontakty a laboratorní vyšetření).

Program pracuje na třech úrovních – regionální (okresní), krajské a republikové. Data jsou na regionální úrovni ukládána na notebooky, kde z důvodu nekompatibility DOSovské verze s Windows 7 byly ponechány Windows XP. Data jsou pravidelně v pátek ukládána na FLASH disk a je prováděn tzv. týdenní export. Na krajském pracovišti se data kopírují do adresáře, vytvoří se krajský exportní soubor pro centrální úložiště EpiDat a zasílá se pro celorepublikové zpracování. Pro veřejnost jsou měsíčně na veřejných internetových stránkách SZÚ přístupny aktuální epidemiologické informace zpracované z tohoto systému.

4.3 Vlastní dotazníkové šetření

Vlastní dotazník se skládá ze tří okruhů otázek. V prvním okruhu jsou identifikační otázky zaměřené na pohlaví, věk, pracovní pozici. Otázky druhého okruhu jsou zaměřeny na hlavní cíl práce a stanovenou výzkumnou otázku. Je dotazováno na používání datových schránek a elektronického podpisu, jaký je dle respondenta přínos těchto změn pro jeho práci a co očekává od propojení se základními registry, v případě je-li o těchto připravovaných změnách informován. Třetí okruh otázek se týká agendových informačních systémů. Je dotazováno na jejich současnou kvalitu a spolehlivost a poté na očekávání od propojení se základními registry. Kopie dotazníku je vložena do přílohy č. 2.

Jak bylo uvedeno výše reprezentativním souborem, u něhož probíhal výzkum, byli zaměstnanci KHS Plzeňského kraje se sídlem v Plzni včetně územních pracovišť.

Vlastní šetření a dotazování probíhalo dvěma způsoby. Jednak přímým dotazováním u spolupracovníků a jednak prostřednictvím emailu, kdy byl dotazník zaslán vedením společnosti jednotlivým zaměstnancům s prosbou o vyplnění.

Vyplněno bylo 79 dotazníků.

Identifikační otázky

1. Jste muž nebo žena?

	Počet respondentů	Relativní četnost v %
muž	12	15,19
žena	66	83,54
neuveďeno	1	1,27

Tab. č. 1: odpovědi na otázku č.1;

zdroj: výpočet vlastní

2. Do jaké věkové kategorie patříte?

	Počet respondentů	Relativní četnost v %
Méně než 26 let	3	3,80
26 - 36 let	21	26,58
37 - 46 let	15	18,99
47 - 56 let	23	29,11
57 a více	17	21,52

Tab. č. 2: odpovědi na otázku č.2

zdroj: výpočet vlastní

3. Jak dlouho pracujete na KHS?

	Počet respondentů	Relativní četnost v %
Méně než 2 roky	6	7,59
Více než 2 roky a méně než 10 let	11	13,92
Více než 10 let a méně než 20 let	24	30,38
Více než 20 let a méně než 30 let	26	32,91
Více než 30 let	12	15,19

Tab. č. 3: odpovědi na otázku č.3

zdroj: výpočet vlastní

4. Na jaké pozici pracujete?

	Počet respondentů	Relativní četnost v %
Vedoucí	23	29,11
Odborný asistent	50	63,29
Administrativní pracovník	6	7,59

Tab.č.4 odpovědi na otázku č. 4

zdroj: výpočet vlastní

Otázky zaměřené na elektronizaci ve veřejné zprávě

5. Využíváte datových schránek k odesílání pošty?

	Počet respondentů	Relativní četnost v %
ano	51	63,29
ne	28	36,71

Tab. č. 5: odpovědi na otázku č. 5

zdroj: výpočet vlastní

6. Jestliže jste u 5. otázky odpověděl/-a ano, můžete blíže specifikovat, jak často používáte datovou schránku.

	Počet respondentů	Relativní četnost v %
Denně	6	11,76
Několikrát za týden	8	15,69
Méně často	25	49,02
Několikrát za měsíc	7	13,73
Jen zcela výjimečně	5	9,80

Tab. č. 6: odpovědi na otázku č.6

zdroj: výpočet vlastní

7. Máte přidělený elektronický podpis ke své práci?

	Počet respondentů	Relativní četnost v %
ano	26	32,05
ne	53	67,95

Tab. č. 7: odpovědi na otázku č.7; zdroj: výpočet vlastní

8. Jestliže jste u 7. otázky odpověděl/-a ano: Používáte elektronický podpis při své práci?

	Počet respondentů	Relativní četnost v %
ano	19	70,37
ne	7	29,63

Tab. č. 8: odpovědi na otázku č.8; zdroj: výpočet vlastní

9. Jak se podle vás elektronizace (e-spis, datové schránky, elektronický podpis) projevila?

	Počet respondentů	Relativní četnost v %
Ztížení práce	10	12,66
Spíše ztížení práce	26	32,91
Nepozorují změny	25	31,65
Malý přínos	11	13,92
Velké usnadnění práce	7	8,86

Tab. č. 9: odpovědi na otázku č.9; zdroj: výpočet vlastní

10. Slyšel jste o informačním systému základních registrů (dále jen „ISZR“):

	Počet respondentů	Relativní četnost v %
ano	71	89,87
ne	6	7,59
neodpověděli	2	2,53

Tab. č. 10: odpovědi na otázku č.10; zdroj: výpočet vlastní

Zdroje dat použitých v tabulkách: vlastní výpočty.

11. Jestliže jste u 10. otázky odpověděl/-a ano: Jaký hlavní přínos očekáváte od ISZR?
 - Odověděli i ti, kteří na otázku č. 10 neodověděli (2 osoby).

	Počet respondentů	Relativní četnost v %
Zefektivnění a usnadnění práce	12	16,44
Nevím	12	16,44
Nic se nezmění	17	23,29
Nedokáži odhadnout	20	27,40
Zpomalení práce (další zatěžování)	12	16,44

Tab. č. 11: odpovědi na otázku č.11;

zdroj: výpočet vlastní

Otázky zaměřené na informační systémy hygienické služby

12. Pracujete s agendovým informačním systémem KaPr, PiVo nebo EPIDAT?
 - S kterým

	Počet respondentů	Relativní četnost v %
Ano	42	46,84
Ne	37	53,16

Tab. č. 12: odpovědi na otázku č.12;

zdroj: výpočet vlastní

Z uvedených 79 respondentů, kteří vyplnili, dotazník pouze 42 pracuje se zkoumanými IS

	EpiDat	PiVo	KaPr
Počet respondentů	15	13	14
Relativní četnost	35,71	30,95	33,34

Tab. č. 13, počty respondentů pracujících s jednotlivými IS;

zdroj: výpočet vlastní

13. Jak hodnotíte přehlednost informačního systému (KaPr, PiVo a EPIDAT)?

	velmi spokojen/-a	spíše spokojen/-a	ani spokojen/-a ani nespokojen/-a	spíše nespokojen/-a	velmi nespokojen/-a	Vážený průměr	Medián	Modus	Směrodatná odchylka
EpiDat	3	9	3	0	0	2,000	2,000	2,000	0,655
PiVo	5	8	0	0	0	1,615	2,000	2,000	0,506
KaPr	2	4	4	3	1	2,786	3,000	2;3	1,188
Celkem	10	21	7	3	1				

Tab. č. 14, odpovědi na otázku č.13

zdroj: výpočet vlastní

14. Jak hodnotíte spolehlivost (relevantnost dat) informačního systému (KaPr, PiVo a EPIDAT)?

U jednoho dotazníku nebyla odpověď zaškrtnuta – týká se IS KaPr

	velmi spokojen/-a	spíše spokojen/-a	ani spokojen/-a ani nespokojen/-a	spíše nespokojen/-a	velmi nespokojen/-a	Vážený průměr	Medián	Modus	Směrodatná odchylka
EpiDat	10	3	1	0	1	1,600	1,000	1,000	1,121
PiVo	6	6	1	0	0	1,615	2,000	1;2	0,650
KaPr	1	3	3	5	1	3,154	3,000	4,000	1,144
Celkem	17	12	5	5	2				

Tab. č. 15, odpovědi na otázku č.14

zdroj: výpočet vlastní

15. Jak hodnotíte jednoduchost ovládání informačního systému (KaPr, PiVo a EPIDAT)?

	velmi spokojen/-a	spíše spokojen/-a	ani spokojen/-a ani nespokojen/-a	spíše nespokojen/-a	velmi nespokojen/-a	Vážený průměr	Medián	Modus	Směrodatná odchylka
EpiDat	7	4	3	0	1	1,933	2,000	1,000	1,163
PiVo	5	6	2	0	0	1,769	2,000	2,000	0,725
KaPr	1	5	4	4	0	2,786	3,000	2,000	0,975
Celkem	13	15	9	4	1				

Tab. č. 16, odpovědi na otázku č.15

zdroj: výpočet vlastní

16. Jak hodnotíte grafickou úpravu informačního systému (KaPr, PiVo a EPIDAT)?

	velmi spokojen/-a	spíše spokojen/-a	ani spokojen/-a ani nespokojen/-a	spíše nespokojen/-a	velmi nespokojen/-a	Vážený průměr	Medián	Modus	Směrodatná odchylka
EpiDat	2	7	5	1	0	2,333	2,000	2,000	0,869
PiVo	3	9	1	0	0	1,846	2,000	2,000	0,555
KaPr	1	6	3	4	0	2,714	2,500	2,000	0,994
Celkem	6	22	9	5	0				

Tab. č. 17, odpovědi na otázku č.16

zdroj: výpočet vlastní

17. Jak důležité jsou pro vaši práci výstupy (data, analýzy, popř. další informace) z IS?

	Velmi důležitá	Málo důležitá	Nevím	Spíše nepotřebná	Nepotřebná	Vážený průměr	Medián	Modus	Směrodatná odchylka
EpiDat	9	4	1	0	1	1,667	1,000	1,000	1,113
PiVo	12	1	0	0	0	1,077	1,000	1,000	0,277
KaPr	4	5	4	1	0	2,143	2,000	2,000	0,949
Celkem	25	10	5	1	1				

Tab. č. 18, odpovědi na otázku č.17

zdroj: výpočet vlastní

18. Co očekáváte od propojení těchto informačních systémů se základními registry?

	Počet respondentů	EpiDat	PiVo	KaPr	Celkem
Zefektivnění a usnadnění práce	absolutní hodnoty	6	2	6	14
	relativní hodnoty	40,00	15,38	42,86	33,33
Nic se nezmění	absolutní hodnoty	7	7	3	17
	relativní hodnoty	46,67	53,85	21,43	40,48
Nedokáží odhadnout	absolutní hodnoty	0	0	0	0
	relativní hodnoty	0,00	0,00	0,00	0,00
Zpomalení práce (další zatěžování)	absolutní hodnoty	2	4	5	11
	relativní hodnoty	13,33	30,77	35,71	26,19

Tab. č. 19, odpovědi na otázku č.18

zdroj: výpočet vlastní

4.4 Statistické hodnocení hypotéz

K ověřování cílů byly stanoveny následující hypotézy:

1. **hypotéza:** 50% respondentů využívá datové schránky k odesílání pošty.
2. **hypotéza:** 50% zaměstnanců s přiděleným elektronickým podpisem ho používá ke své práci.
3. **hypotéza:** 50% respondentů pociťuje zlepšení díky elektronizaci u své práce.
4. **hypotéza:** Od propojení s ISZR očekává 50% respondentů zlepšení ve své práci.
5. **hypotéza:** Od propojení s ISZR očekává 50% respondentů pracujících s agendovými IS hygienické služby zlepšení ve své práci.

Byla použita jednovýběrová parametrická metoda, kde bude testován parametr p alternativního rozdělení. Tato metoda byla zvolena z důvodu náhodné veličiny, která nabývá pouze dvou hodnot. Metodu lze použít jen v případě dostatečně velkého rozsahu výběrového souboru. Podmínkou pro velikost výběrového souboru je:

$$n > \frac{9}{p_0(1-p_0)} \quad (\text{č.1})$$

n – rozsah výběrového souboru

p_0 - pravděpodobnost odpovídající testovanému parametru danému hypotézami H_0

K výpočtu bylo použito relativních hodnot uvedených u každé hypotézy v tabulce.

Použitý vzorec

$$u = \frac{\frac{m}{n} - p_0}{\sqrt{\frac{p_0(1-p_0)}{n}}} \quad (\text{č.2})$$

m - četnost odpovědí odpovídající testovanému parametru danému hypotézami H_0

u – hodnota testového kritéria

Absolutní hodnota testového kritéria u je porovnávána s tabulkovou hodnotou pro stanovenou hladinu významnosti. Zvolená hladina významnosti je 5%. Nulová hypotéza se přijímá v případě, že:

$$|u| < u_{0,05} \quad (\text{č.3})$$

První hypotéza:

Nulová hypotéza H0: 50% respondentů využívá datové schránky k odesílání pošty.

Alternativní hypotéza H1: Více než 50% respondentů využívá datové schránky k odesílání pošty.

	Absolutní četnost odpovědí	Relativní četnost odpovědí v %
Ano	51	63,29113924
Ne	28	36,70886076

Tab. č. 20, odpovědi na otázku č.5

zdroj: výpočet vlastní

Skutečný rozsah výběrového souboru: 79

Potřebný rozsah výběrového souboru – zjištěno po dosažení do vzorce č.1: 38,737

Testovací kritérium zjištěné po dosažení do vzorce č.2: -2,363

Tabulková hodnota pro stanovenou hladinu významnosti: 1,96

Porovnání: 2,363 > 1,96

Testováním bylo zjišťováno, využívání datové schránky k odesílání pošty.

Rozhodnutí: Na hladině významnosti 5% zamítáme nulovou hypotézu H0 a přijímáme alternativní hypotézu H1, která říká, že více než 50% respondentů využívá datové schránky k odesílání pošty.

Druhá hypotéza:

Nulová hypotéza H0: 50% zaměstnanců s přiděleným elektronickým podpisem ho používá ke své práci.

Alternativní hypotéza H1: Více než 50% zaměstnanců s přiděleným elektronickým podpisem ho používá ke své práci.

	Absolutní četnost odpovědí	Relativní četnost odpovědí v %
Ano	19	70,37037
ne	7	29,62963

Tab. č. 21, odpovědi na otázku č.8

zdroj: výpočet vlastní

Skutečný rozsah výběrového souboru: 27

Potřebný rozsah výběrového souboru – zjištěno po dosažení do vzorce č.1: 43,164

Danou hypotézu nelze ověřit zvolenou metodou pro nedostatečný počet dat.

Třetí hypotéza

Nulová hypotéza H0: 50% respondentů pocítuje zlepšení díky elektronizaci při své práci

Alternativní hypotéza H1: méně než 50% respondentů pocítuje zlepšení díky elektronizaci při své práci.

	Absolutní četnost odpovědí	Relativní četnost odpovědí v %
Ztížení práce	10	12,66
spíše ztížení práce	26	32,91
nepozorují změny	25	31,65
malý přínos	11	13,92
velké usnadnění práce	7	8,86

Tab. č. 22, odpovědi na otázku č.9

zdroj: výpočet vlastní

Respondenti s odpovědí malý přínos a velké usnadnění práce považujeme za pocítující zlepšení a respondenty s ostatními odpověďmi považujeme za nepocítující zlepšení.

Skutečný rozsah výběrového souboru: 79

Potřebný rozsah výběrového souboru – zjištěno po dosažení do vzorce č.1: 36,285

Testovací kritérium zjištěné po dosazení do vzorce č.2: -4,838

Tabulková hodnota pro stanovenou hladinu významnosti: 1,96

Porovnání: 4,838 > 1,96

Testováním bylo zjišťováno, zda respondenti pocítují díky elektronizaci zlepšení ve své práci, tedy zda je pro ně elektronizace přínosem či nikoliv.

Rozhodnutí: Na hladině významnosti 5% zamítáme nulovou hypotézu H0 a přijímáme alternativní hypotézu, která zní: méně než 50% respondentů pocítuje zlepšení díky elektronizaci při své práci.

Čtvrtá hypotéza

Nulová hypotéza H0: Od propojení s ISZR očekává 50% respondentů zlepšení ve své práci

Alternativní hypotéza H1: Od propojení s ISZR očekává méně než 50% respondentů zlepšení ve své práci

	Absolutní četnost odpovědí	Relativní četnost odpovědí v =
Zefektivnění a usnadnění práce	12	16,43836
Nevím	12	16,43836
Nic se nezmění	17	23,28767
Nedokážu odhadnout	20	27,39726
Zpomalení práce (další zatěžování)	12	16,43836

Tab. č. 23, odpovědi na otázku č.11

zdroj: výpočet vlastní

Respondenti s odpovědí zefektivnění a usnadnění práce jsou považováni za očekávané zlepšení. Ostatní odpovědi jsou považovány za to, že neočekávají zefektivnění a usnadnění práce.

Skutečný rozsah výběrového souboru: 73

Potřebný rozsah výběrového souboru – zjištěno po dosažení do vzorce č.1: 65,520

Testovací kritérium zjištěné po dosažení do vzorce č.2: -5,735

Tabulková hodnota pro stanovenou hladinu významnosti: 1,96

Porovnání: $5,735 > 1,96$

Testováním bylo zjišťováno, zda respondenti, očekávají od propojení s ISTR zlepšení ve své práci že.

Rozhodnutí: Na hladině významnosti 5% zamítáme nulovou hypotézu H0 a přijímáme alternativní hypotézu H1 která říká, že od propojení s ISTR očekává méně než 50% respondentů zlepšení ve své práci.

Pátá hypotéza

Nulová hypotéza H0: Od propojení s ISZR očekává 50% respondentů pracujících s agendovými IS hygienické služby zlepšení ve své práci

Alternativní hypotéza H1: Od propojení s ISZR očekává méně než 50% respondentů pracujících s agendovými IS hygienické služby zlepšení ve své práci

	Absolutní četnost odpovědí	Relativní četnost odpovědí v %
Zefektivnění a usnadnění práce	14	33,33333
Nic se nezmění	17	40,47619
Nedokáži odhadnout	0	0
Zpomalení práce (další zatěžování)	11	26,19048

Tab. č. 24, odpovědi na otázku č.18

zdroj: výpočet vlastní

Respondenti s odpovědí zefektivnění a usnadnění práce jsou považováni za očekávané zlepšení. Ostatní odpovědi jsou považovány za to, že neočekávají zefektivnění a usnadnění práce.

Skutečný rozsah výběrového souboru: 42

Potřebný rozsah výběrového souboru – zjištěno po dosažení do vzorce č.1: 40,500

Testovací kritérium zjištěné po dosažení do vzorce č.2: -2,160

Tabulková hodnota pro stanovenou hladinu významnosti: 1,96

Porovnání: $2,160 > 1,96$

Testováním bylo zjišťováno, zda respondenti pracující s agendovými IS hygienické služby očekávají od propojení s ISTR zlepšení ve své práci.

Rozhodnutí: Na hladině významnosti 5% zamítáme nulovou hypotézu H0 a přijímáme alternativní hypotézu H1 která říká, že od propojení s ISTR očekává méně než 50% respondentů pracujících s agendovými IS hygienické služby zlepšení ve své práci.

5. VÝSLEDKY A DISKUZE

Z výsledku prvního bloku obecných otázek můžeme vyčíst, že na dotazník odpovědělo 84% žen a 15% mužů. U jednoho dotazníku nebyla tato otázka odpovězena, což není podstatné pro další výsledky šetření. Data o věkovém rozložení zaměstnanců a délka doby zaměstnání v dané profesi (chápáno jako odpracované roky) jsou patrné v absolutních i relativních hodnotách z tabulek č. 2 a 3. Podstatnější je, že na výzkumu se účastnilo 29% zaměstnanců na pozici vedoucí, 63% odborných asistentů a 8% administrativních pracovníků. Daných 8% administrativních pracovníků je dotčeno elektronizací v rámci eGovernmentu, ale nepřichází do přímého styku s odbornými hygienickými informačními systémy a následné propojování s ISZR se jich přímo nedotkne. Jedná se o pracovníky v účtárně, pracovníky podatelny a další ekonomicko-správní zaměstnance.

Na druhý okruhu otázek zaměřených na zohlednění změn probíhajících v rámci elektronizace odpovědělo 65% respondentů, že používá k odesílání pošty datových schránek a 35% je nepoužívá. Tato otázka byla položena pro ověřování první hypotézy H0, která zní: *50% respondentů využívá datové schránky k odesílání pošty*. Na hladině významnosti 0,05 se zamítá nulová hypotéza H0 a přijímá alternativní hypotézu H1, která říká, že víc než 50% respondentů využívá datové schránky k odesílání pošty. Další otázka upřesnila, že jen 12% používá k odesílání pošty datových schránek denně, 15% několikrát za týden, a celých 49% odesílá poštu datovými schránkami méně často než jedenkrát za týden, 14% několikrát za měsíc a 10% zcela výjimečně.

Z počtu dotazovaných má ke své práci přiděleno 33% elektronický podpis. Jedná se hlavně o vedoucí zaměstnance a některé zaměstnance ekonomicko-správní činnosti. Tyto odpovědi posloužily k ověřování druhé hypotézy H0: *50% zaměstnanců s přiděleným elektronickým podpisem ho používá ke své práci*. Bohužel z důvodu malého počtu dat v souboru nelze danou hypotézu ověřit zvolenou statistickou metodou, pouze popisně. Celých 73% zaměstnanců, kteří mají přidělený elektronický podpis, ho využívá ke své práci a pouze 27% ho nevyužívá. Tato otázka byla doplněna dotazem na zdůvodnění: Proč zaměstnanec přidělený elektronický podpis nepoužívá. Tento dotaz nebyl většinou odpovězen nebo byly odpovědi neadekvátní a výmluvné, jako např. nepotřebuji ho, nefunguje mi, zatěžuje mě.

K ověřování třetí hypotézy H0: *50% respondentů pociťuje zlepšení díky elektronizaci při své práci*, byly využity odpovědi na otázku č. 9 v dotazníku. Pouhých 9% respondentů odpovědělo, že pociťuje velké usnadnění v práci, 14% uvádí malý přínos, 31% nepozoruje změny, 33% uvádí spíše ztížení a 13% respondentů odpovědělo, že jim to přineslo ztížení práce. Na hladině významnosti 0,05 zamítáme nulovou hypotézu a přijímáme alternativní hypotézu, která zní: *méně než 50% respondentů pociťuje zlepšení díky elektronizaci při své práci*.

Na otázku znalosti informačního systému základních registrů odpovědělo 90% respondentů, že jsou jim registry známy, pouze 10% (jsou zde započítány i dvě neoznačené odpovědi) o základních registrech neví. Čtvrtá hypotéza je zaměřená na propojování informačního systému základních registrů s ostatními agendovými informačními systémy a je definována H0: *Od propojení s ISZR očekává 50% respondentů zlepšení ve své práci*. Respondenti na otázku odpovídali následujícím způsobem: jen 17% očekává od zapojení se základními registry zefektivnění a zlepšení práce, 17% neví, 23% předpokládá, že se nic nezmění, 27% nedokáže odhadnout a 16 % další zatěžování. V tomto případě se nulová hypotéza H0 na hladině významnosti 0,05 zamítá a přijímá se alternativní hypotéza: *Méně než 50% zaměstnanců očekává od propojení se ISZR zlepšení práce*.

Třetí okruh otázek byl zaměřen na zvolené agendové informační systémy. Na tento okruh otázek odpovídalo pouze 42 respondentů, kteří byli k tomu kompetentní a pracují s uvedenými systémy. Popisná statistika k těmto odpovědím je umístěna v příloze č. 3 včetně grafů znázorňujících vlastnosti IS dle subjektivního pohledu respondentů.

IS EpiDat lze označit z pohledu uživatelů pozitivně. Ohledně přehlednosti nikdo neodpověděl, že by byl nespokojen: 20% je velmi spokojeno, 60% spíše spokojeno a 20% udává neutrální odpověď. Spolehlivost je opět hodnocena kladně, kdy 67% respondentů je velmi spokojeno, 20% spíše spokojeno. Jednoduchost ovládání: 46% je velmi spokojeno, 27% spíše spokojeno, 20% se nerozhodlo a hlasovalo pro ani spokojen ani nespokojen. Grafická úprava je hodnocena obdobně: 13% uživatelů je velmi spokojeno, 4% spíše spokojeno, 33% ani spokojeno a ni nespokojeno. Data z daného informačního systému jsou velmi důležitá pro 60% uživatelů, méně důležitá pro 27%. Při hodnocení vlastností tohoto systému z hlediska statistického, pak medián u jednotlivých odpovědí je 1 nebo 2, vážený průměr se pohybuje v rozmezí od 1,600 u spolehlivosti po 2,333 u grafické úpravy systému

a směrodatné odchytky nabývají hodnot od 0,655 u přehlednosti po 1,163 u jednoduchosti ovládání.

IS PiVo dopadl z hodnocených systémů nejlépe. Odpověď na nespokojenost (ať velmi nespokojen či spíše nespokojen) s tímto systémem se neobjevila ani v jedné odpovědi na otázku. Ohledně přehlednosti systému bylo 38% respondentů velmi spokojeno a 62% spíše spokojeno. Spolehlivost a jednoduchost systému byla hodnocena velmi obdobně. Velmi spokojeno uvádí u spolehlivosti 46% u jednoduchosti 39%, spíše spokojen u obou 46% odpovědí. S grafickou úpravou systému je 23% velmi spokojeno a 69% spíše spokojeno. Data z tohoto systému jsou pro uživatele velmi důležitá pro jejich práci v 92%, jen jeden respondent uvedl, že jsou málo důležitá (8%). Jestliže budou hodnoceny vlastnosti ze statistického pohledu jako u předcházejícího systému, pak hodnota mediánu je u všech odpovědí 2, vážený průměr se pohybuje v rozmezí od 1,077 u důležitosti dat po 1,846 u grafické úpravy systému a směrodatné odchytky nabývají hodnot od 0,277 u důležitosti dat po 0,725 u jednoduchosti ovládání.

IS KaPr je systémem s nejhorším hodnocením uvedených systémů. Ohledně přehlednosti je pouze 14% respondentů velmi spokojeno, 29% spíše spokojeno a 29% ani spokojen ani nespokojen, dalších 21% spíše nespokojeno. V ostatních posuzovaných vlastnostech nedopadl IS KaPr o nic lépe. Ohledně spolehlivosti systému uvedlo 23 % respondentů, že je spíše nespokojeno, 23% ani spokojeno ani nespokojeno a 38%, že je spíše nespokojeno. S ovládáním systému je spíše spokojeno 36% respondentů a 28,5% spíše nespokojeno. S tejný počet 28,5% udalo nerozhodnou odpověď. S grafickou úpravou systému uvádí spokojenost 46% dotazovaných, 21% neutrální odpověď a 29% spíše nespokojeno. Data potřebná k práci z tohoto systému jsou pro 28,5% uživatelů velmi důležitá, pro 36% málo důležitá a 28,5% uživatelů neví, jak jsou pro něho data potřebná. Pokud bychom hodnotili jednotlivé vlastnosti IS KaPr ze statistického hlediska stejně jako u předchozích systémů, pak medián nabývá třikrát hodnot 3, jedenkrát 2 a 2,5, vážený průměr se pohybuje v rozmezí od 2,143 u důležitosti výstupů ze systému po 3,3154 u spolehlivosti a směrodatné odchytky mají hodnoty od 0,99 64 u důležitosti výstupů dat po 1,188 u přehlednosti.

Na konci dotazníku je závěrečná otázka, jejíž odpovědi jsou smyslem pro ověřování páté hypotézy - H0: *Od propojení s ISZR očekává 50% respondentů pracujících s agendovými*

IS hygienické služby zlepšení ve své práci. Záměrem autorky bylo zjistit, zda lidé pracující s výše uvedenými a popsányými hygienickými systémy mají větší zájem o propojení s ISZR, popř. očekávají od tohoto propojení větší usnadnění a ulehčení práce. V tomto případě odpovědělo 33% respondentů, že očekává zlepšení a usnadnění práce; 40,5% si myslí, že se nic nezmění a 26% očekává zpomalení z důvodu dalšího zatěžování.

Zvolenou statistickou metou byla ověřena nulová hypotéza a zjištěno, že na hladině významnosti 0,05 zamítáme nulovou hypotézu H₀ a přijímáme alternativní hypotézu H₁ která říká, že *od propojení s ISZR očekává méně než 50% respondentů pracujících s agendovými IS hygienické služby zlepšení ve své práci.*

Doporučení

Jedním z doporučení je při další aktualizaci webových schránek KHS umístit na ně upozornění s odkazem na možnost odesílat poštu do datových schránek organizace. Tato forma komunikace umožní zrychlení toku informací od žadatelů k orgánu ochrany veřejného zdraví a opačně. Na tento způsob komunikace by měly upozorňovat i pracovnice podatelny při přijímání žádostí od klientů.

Dalším doporučením je provést mezi zaměstnanci KHS ukázkové školení s možností vyzkoušet si odesílání pošty datovými schránkami a elektronický podpis. Školení může zvláště u konzervativních spolupracovníků překonat nechuť k novým možnostem elektronizace, které jsou z jejich strany považovány za administrativní zatěžování. Školení celkově zvýší počítačovou gramotnost pracovníků.

Třetím doporučením je provést revizi a modernizaci používané výpočetní techniky, tak aby vyhovovala dnešním moderním požadavkům na elektronizaci a Orgán ochrany veřejného zdraví v rámci eGovernmentu mohl zlepšit poskytované služby. Např. při testování programu pro vytváření JTP (popsáno v podkapitole č. 3.3.6.2) se projevilo nekompatibilní vybavení výpočetní technikou. Zjištěné nedostatky by měly být poskytnuty Koordináčnímu středisku pro resortní zdravotnické informační systémy, které realizuje program „Úprava rezortních registrů a konsolidace rezortních dat v návaznosti na základní registry veřejné správy“ (podkapitola č. 3.3.6.2) a je příjemcem finanční podpory.

6 Závěr

Motivací k provedenému šetření byl záměr zjistit, na kolik je eGovernment veřejné správy přínosný pro práci zaměstnanců s tak specifickou činností jako je ochrana veřejného zdraví.

Hlavním cílem diplomové práce je analyzovat přínos, popř. nedostatky zavedení elektronických služeb do výkonu agend Orgánu ochrany veřejného zdraví. Informace, ze kterých vychází praktická část diplomové práce, byly zjištěny provedeným dotazníkovým šetřením a statistickým vyhodnocením hypotéz.

Ze statistického hodnocení hypotéz vyplývá, že zaměstnanci pravidelně odesílají poštu datovými schránkami (*Více než 50% respondentů využívá datových schránek k odesílání pošty*), ale celých 49% odesílá poštu tímto způsobem méně často než jedenkrát za týden. To je dáno i tím, že někteří klienti datové schránky mít nemusí. 73% zaměstnanců s přiděleným elektronickým podpisem ho využívá ke své práci, tento údaj není zcela relevantní z důvodu malého počtu respondentů.

Odpověď na výzkumnou otázku: „Přinesla elektronizace v rámci eGovernmentu zaměstnancům veřejné správy, konkrétně zaměstnancům Orgánu ochrany veřejného zdraví, zefektivnění v jejich práci?“, je záporná. Méně než 50% zaměstnanců pocítuje zlepšení díky elektronizaci při své práci. Zaměstnanci neočekávají ani zlepšení od propojení s informačním systémem veřejné správy.

Přestože elektronizace má ve všech oblastech veřejné správy rostoucí tendenci, diplomová práce ukázala, že v některých případech mohou zaměstnanci určitých specifických oborů pocítovat rozšiřování elektronizace jako zatěžování při běžné práci. Tímto specifickým oborem je i Orgán ochrany veřejného zdraví, jehož zaměstnanci při plnění pracovních povinností vyjíždí do „terénu“ (kontroly subjektů, místní šetření, úřední jednání svolaná stavebními úřady apod.), kde není možno použít jiné než listinné podoby dokumentů. To znamená ve většině případů duplicitu těchto dokumentů, které jsou pro terénní účely v listinné podobě a následně po návratu na stálé pracoviště transformovány do elektronické podoby.

Jedním z dílčích cílů bylo hodnotit očekávání od zapojení agentových systémů OOVZ se základními registry veřejné správy. V tomto případě došlo k přijetí alternativní hypotézy, kdy *méně než 50% respondentů pracujících s agendovými IS hygienické služby očekává zlepšení. ve své práci.* Tento výsledek se nijak neliší od předchozího.

Popisované informační systémy prodělaly během let vývoj a potřebné aktualizace na základě změn legislativy a vývoje ICT. Některé změny nepřinesly potřebné očekávání. U systému EpiDat jsou nyní vkládaná data kontrolována a identifikována rodnými čísly a v případě neadekvátnosti nelze v zadávání dat pokračovat. Do IS PiVo jsou data zasílána akreditovanou nebo autorizovanou laboratoří, to je určeno kódem laboratoře. Pracovník hygienické stanice údaje analyzuje a popř. přijímá nápravná opatření. IS KaPr vyšel jako nejhůř hodnocen. Do tohoto systému jsou údaje zadávána na základě identifikačního čísla osoby (právnícké či fyzické) zaměstnanci hygienické stanice.

Dle subjektivního sdělení respondentů pracujících s IS EpiDat a PiVo není toto propojení potřebné. U respondentů používajících IS KaPr je to nedůvěra k dalším změnám, kdy např. BI reporty a GIS mapové reporty popsané v podkapitole 3.3.6.1. , jsou pro ně zbytečné a využívají map na seznamu (<https://www.seznam.cz/>).

Dle názoru autorky, vzájemné propojení se základními registry veřejné správy chybí. Zpětná vazba kontroly subjektů (právnícké i fyzické osoby) u IS KaPr je nutná v samotném systému, a ne kontrolou na obchodním a živnostenském rejstříku. Toto propojení je nutno provést takovým způsobem, aby nebylo od uživatelů pociťováno jako další zatěžování.

Myšlenka egovernmentu je podnětná, v některých specifických oborech ale problémová a nákladná. Je zde i absence Ministerstva informatiky, kdy Ministerstvo vnitra má další neméně důležité problémy, stejně tak Ministerstvo zdravotnictví, do něhož ochrana veřejného zdraví patří.

Seznam použitých zdrojů

BÍLÝ, Jiří, Štěpán KAVAN a Roman SVATOŠ. *Veřejná správa a bezpečnost státu jako součást udržitelného rozvoje*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2013, 208 s. ISBN 978-80-87472-48-4.

BUDIŠ, Petr a Iva HŘEBÍKOVÁ. *Datové schránky: fungování, doručování, bezpečnost, návody*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2010, 287 s. ISBN 978-80-7263-617-4.

Elektronizace veřejné správy: soubor vědeckých statí. 1. vyd. Editor Vladimír Novotný. Praha: Metropolitní univerzita, 2011, [CD-ROM]. ISBN 978-80-86855-76-9.

HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 3. upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, 248 s. ISBN 978-80-7380-459-6.

LECHNER, Tomáš. *Elektronické dokumenty v právní praxi*. Praha, Leges, 2013, 256 s. ISBN 978-80-87576-41-0.

LIDINSKÝ, Vít, Ivana Švarcová a kol., *eGovernment bezpečně*. 1. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-2462-1.

MAISNER, Martin a Zdeněk VANÍČEK. *Odpovědnost za obsah přenosu v elektronických komunikacích*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012, 133 s. ISBN 978-80-7357-964-7.

MATES, Pavel a Vladimír SMEJKAL. *E-government v České republice: právní a technologické aspekty*. 2., podstatně přeprac. a rozš. vyd. Praha: Leges, 2012, 464 s. Teoretik. ISBN 978-80-87576-36-6.

MATES, Pavel a Vladimír Smejkal. *E-government v českém právu*. Praha: Linde, 2006, 244 s. ISBN 80-720-1614-8.

PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejný sektor - řízení a financování*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012, 485 s. ISBN 978-80-7357-936-4.

PETERKA, Jiří. *Báječný svět elektronického podpisu*. Praha: CZ.NIC, 2011, 430 s. ISBN 978-80-904248-3-8.

POMAHAČ, Richard. *Veřejná správa*. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013, xx, 315 s. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-447-6.

Principy dobré správy: sborník příspěvků přednesených na pracovní konferenci: Kongresový sál Kanceláře veřejného ochránce práv, Brno, 22. března 2006. 1. vyd. Editor Dana Hrabcová. Brno: Masarykova univerzita pro Kancelář veřejného ochránce práv, 2006, 265 s. ISBN 80-210-4001-7.

SMEJKAL, Vladimír a Michal Altair VALÁŠEK. *Jak na datovou schránku: praktický manuál pro každého*. Praha: Linde, 2012, 197 s. ISBN 978-80-86131-80-1.

SMEJKAL, Vladimír. *Datové schránky v právním řádu ČR: zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, s komentářem*. 1. vyd. Praha: ABF, 2009, 176 s. ISBN 978-80-86284-78-1.

STAŇA, Jiří, Lucie URBANOVÁ a Pavel VEBER. *Moderní administrativa ve veřejné správě*. Vyd. 1. Praha: Institut pro místní správu Praha, 2010, 123 s. ISBN 978-80-86976-20-4.

ŠPAČEK, David. *EGovernment: cíle, trendy a přístupy k jeho hodnocení*. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2012, 258 s. ISBN 978-80-7400-261-8.

ŠTĚDRONĚ, Bohumír. *Úvod do eGovernmentu v České republice: právní a technický průvodce*. 1. vyd. Praha: Úřad vlády České republiky, 2007, 172 s. ISBN 978-80-87041-25-3.

Zákony a vyhlášky

Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v platném znění

Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, v platném znění

Zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech, v platném znění

Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých elektronických komunikacích, v platném znění

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění

Zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a změně některých dalších zákonů, v platném znění

Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, v platném znění

Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a změně některých dalších zákonů, v platném znění

Zákon č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti, v platném znění

Zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a změně některých zákonů, v platném znění

Nářízení vlády č. 495/2004 Sb., kterým se provádí zákon č. 227/2000Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů

Vyhláška č. 193/2009 Sb., o stanovení podrobností provádění autorizované konverze dokumentů, v platném znění

Vyhláška č. 194/2009 Sb., o stanovení podrobností užívání a provozování informačního systému, v platném znění

Vyhláška č. 378/2006 Sb., o postupech kvalifikovaných poskytovatelů certifikačních služeb, o požadavcích na nástroje elektronického podpisu a o požadavcích na ochranu dat pro vytváření elektronických značek (vyhláška o postupech kvalifikovaných poskytovatelů certifikačních služeb)

Vyhláška č. 212/2012 Sb., o struktuře údajů, na základě kterých je možno jednoznačně identifikovat podepisující osobu, a postupech pro ověřování platnosti zaručeného elektronického podpisu, elektronické značky, kvalifikovaného certifikátu, kvalifikovaného

systemového certifikátu a kvalifikovaného časového razítka (vyhláška o ověřování platnosti zaručeného elektronického podpisu), platném znění

Vyhláška č. 259/2012 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby, v platném znění

Vyhláška č. 645/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, v platném znění

Internetové zdroje:

Aplikace moderních ICT metod zvyšování výkonnosti, kvality a transparentnosti systémů Státního zdravotního dozoru. *Regionální informační servis*. [Online] [Citace: 14. 3 2015.] <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/projekty-eu/detail?id=93796>.

Bednář, Arnošt. Prezentace projektu občanského sdružení Podněty CZ. *Podněty.cz*. [Online] [Citace: 14. 3 2015.] <http://www.podnety.cz/prezentace-projektu-obcanskeho-sdruzeni-podnety-cz>.

Beranová, Renata a Kříž, Jaroslav. 2005. Historie Státního zdravotního ústavu v Praze. *Státní zdravotní ústav*. [Online] 7 2005. [Citace: 14. 3 2015.] http://www.szu.cz/uploads/LB/HISTORIE_SZU_.pdf.

Cloud. *KIT*. [Online] [Citace: 14. 3 2015.] <http://kitlab.pef.czu.cz/~lohr/wiki/index.php/Cloud>.

Co to je cloud computing? *Cloud Computing*. [Online] [Citace: 14. 3 2015.] <http://www.cloudcomputing.cz>.

Co ty pojmy znamenají? *Cloud cz*. [Online] [Citace: 14. 3 2015.] <http://www.cloud.cz/cloud/158-cloud-computingco-ty-pojmy-znamenaji.html>.

Efektivní veřejná správa a přátelské veřejné služby. *Svaz měst a obcí České republiky*. [Online] [Citace: 28. 03 2015.] www.smocr.cz/data/files/cinnost-informatika/schvalena-strategie.doc.

EGON A KLAUDIE - symboly Egovernmentu. *Ministerstvo vnitra České republiky*. [Online] [Citace: 14. 3 2015.] <http://www.mvcr.cz/clanek/egon-jako-symbol->

egovernmentu-moderniho-pratelskeho-a-efektivniho-uradu-252052.aspx?q=Y2hudW09Mg%3D%3D.

eGON centrum. *Žďár nad Sázavou*. [Online] [Citace: 14. 3 2015.]
<http://www.zdarns.cz/mesto-zdar/projekty-mesta-s-dotaci/egon-centrum/>.

Elektronická značka. *Aipsafe*. [Online] [Citace: 14. 3 2015.]
<http://www.earchiv.cz/b12/b0309001.php3>.

EPI-DAT. *Státní zdravotní ústav*. [Online] [Citace: 14. 3 2015.]
www.szu.cz/uploads/documents/CeM/epidat/Epidat_3_popis.doc.

Hexagon efektivní veřejné správy. *Smart administration*. [Online] [Citace: 14. 3 2015.]
<http://www.smartadministration.cz/clanek/hexagon-efektivni-verejne-spravy.aspx>.

Hexagon veřejné správy. *Deník obce*. [Online] 17. 5 2007. [Citace: 14. 3 2015.]
<http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6268300>.

Informační systém základních registrů. *Správa základních registrů*. [Online] [Citace: 14. 3 2015.]
<http://www.szrcr.cz/informacni-system-zakladnich-registru>.

Integrovaný operační program. *Státní zdravotní ústav*. [Online] [Citace: 14. 3 2015.]
<http://www.szu.cz/integrovaný-operacni-program>.

ISZR. *Management mania*. [Online] [Citace: 14. 3 2015.]
<https://managementmania.com/cs/iszr-informacni-system-zakladnich-registru>.

Iuridictum, encyklopedie o právu. *Legislativa*. [Online] 30. 5 2014. [Citace: 14. 3 2015.]
<http://iuridictum.pecina.cz/w/Legislativa>.

KSRZIS. *Koordinační středisko pro resortní zdravotnické informační systémy*. [Online] [Citace: 14. 3 2015.]
<http://www.ksrzs.cz>.

Legislativa. *Management mania*. [Online] [Citace: 14. 3 2015.]
<https://managementmania.com/cs/legislativa>.

Lišková, Drahomíra. eGON Centrum Lanškroun. *Město Lanškroun*. [Online] [Citace: 14. 3 2015.] <http://www.lanskroun.eu/cz/urad/projekty/egon-centrum/>.

Mikulová, Olga. 2004. Nové uspořádání orgánu veřejného zdraví dané zákonem č. 258/2000 Sb. *TZB-info*. [Online] 5. 8 2004. [Citace: 14. 3 2015.] <http://www.tzb-info.cz/2085-nove-usporadani-organu-verejneho-zdravi-dane-zakonom-c-258-2000-sb-o-ochrane-verejneho-zdravi-a-o-zmene-nekterych-souvisejicich-zakonu>.

NEW EPIDAT. *Státní zdravotní ústav*. [Online] [Citace: 14. 3 2015.] <http://www.szu.cz/modernizace-informacniho-systemu-hlaseni-infekcnich-nemoci>.

ORG - převodník. *Správa základních registrů*. [Online] [Citace: 14. 3 2015.] <http://www.szrcr.cz/org-prevodnik>.

Organizace. *Management mania*. [Online] [Citace: 14. 3 2015.] <https://managementmania.com/cs/organizace>.

Peterka, Jiří. Elektronické značky. *eArchiv*. [Online] [Citace: 14. 3 2015.] <http://www.aipsafe.cz/cs/datove-schranky/pojmy/elektronicka-znacka>.

Posilování institucionální kapacity a efektivnosti veřejné správy. *Ministerstvo zdravotnictví České republiky*. [Online] [Citace: 14. 3 2015.] http://www.mzcr.cz/dokumenty/posilovani-institucionalni-kapacity-a-efektivnosti-verejne-spravy_5407_3246_1.html.

Registr obyvatel. *Správa základních registrů*. [Online] [Citace: 14. 3 2015.] <http://www.szrcr.cz/registr-obyvatel>.

Registr osob. *Správa základních registrů*. [Online] [Citace: 14. 3 2015.] <http://www.szrcr.cz/registr-osob>.

registr práv a povinností. *Správa základních registrů*. [Online] [Citace: 15. 3 2015.] <http://www.szrcr.cz/registr-prav-a-povinnosti>.

Registr územní identifikace, adres a nemovitostí. *Správa základních registrů*. [Online] [Citace: 14. 3 2015.] <http://www.szrcr.cz/registr-uzemni-identifikace-adres-a-nemovitosti>.

Registry hygienické služby. *Koordináční středisko pro resortní zdravotnické informační systémy*. [Online] [Citace: 14. 3 2015.] http://www.kszis.cz/obsah/registry-hygienicke-sluzby_114_1.html.

Technologie. *Management mania*. [Online] [Citace: 14. 3 2015.] <https://managementmania.com/cs/technologie>.

Trnka, Daniel. 2008. Modernizace veřejné správy. *Ministerstvo vnitra České republiky*. [Online] 2008. [Citace: 14. 3 2015.] <http://www.mvcr.cz/clanek/modernizace-verejne-spravy-49614.aspx?q=Y2hudW09Mg%3D%3D>.

Základní informace o ÚZIS ČR. *Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR*. [Online] [Citace: 14. 3 2015.] <http://www.uzis.cz/nas>.

Zpravodajství. *Ministerstvo vnitra České republiky*. [Online] [Citace: 14. 3 2015.] <http://www.mvcr.cz/clanek/ministerstvo-vnitra-predstavilo-klaudii-novy-symbol-egovernmentu.aspx>.

Seznam použitých obrázků, tabulek a zkratek

Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Hexagon veřejné správy

Obrázek č. 2: eGON

Obrázek č. 3: Správa základních registrů

Obrázek č. 4: Symboly Aris Express 2.4

Obrázek č. 5: Organizační schéma užívání daných IS hygienické služby

Obrázek č. 6: Menu aplikace PiVo

Obrázek č. 7: Menu aplikace KaPr

Obrázek č. 8: menu aplikace EpiDat

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Otázka ke zjištění pohlaví

Tabulka č. 2: Otázka na věk

Tabulka č. 3: Otázka na délku pracovního poměru u KHS

Tabulka č. 4: Otázka na pracovní pozici u KHS

Tabulka č. 5: Využívání datových schránek v souvislosti s KHS

Tabulka č. 6: Odpovědi na otázku Užívání datové schránky

Tabulka č. 7: Odpovědi na otázku Máte el. podpis přidělený?

Tabulka č. 8: Odpovědi na otázku Užívání el. podpisu

Tabulka č. 9: Odpovědi na otázku Projevení elektronizace v práci

- Tabulka č. 10: Odpovědi na otázku Znalosti ISZR
- Tabulka č. 11: Odpovědi na otázku Očekávaný přínos od ISZR
- Tabulka č. 12: Odpovědi na otázku Užívání IS hygienické služby
- Tabulka č. 13: Počty respondentů pracujících z IS (KaPr, PiVo, EPIDAT)
- Tabulka č. 14: Odpovědi na otázku Přehlednost IS (KaPr, PiVo, EPIDAT)
- Tabulka č. 15: Odpovědi na otázku Spolehlivost IS (KaPr, PiVo, EPIDAT)
- Tabulka č. 16: Odpovědi na otázku Jednoduchost ovládní IS (KaPr, PiVo, EPIDAT)
- Tabulka č. 17: Odpovědi na otázku Grafická úprava IS (KaPr, PiVo, EPIDAT)
- Tabulka č. 18: Odpovědi na otázku Důležitost výstupů z IS (KaPr, PiVo, EPIDAT)
- Tabulka č. 19: Odpovědi na otázku Očekávání od propojení registrů ISZR
- Tabulka č. 20: Odpovědi na otázku Ověřování první hypotézy
- Tabulka č. 21: Odpovědi na otázku Ověřování druhé hypotézy
- Tabulka č. 22: Odpovědi na otázku Ověřování třetí hypotézy
- Tabulka č. 23: Odpovědi na otázku Ověřování čtvrté hypotézy
- Tabulka č. 24: Odpovědi na otázku Ověřování páté hypotézy

Seznam zkratk

AIFO – agendové identifikátory fyzických osoby

AIS – agendový i informační systém

CMS – centrální místo služeb

Czech POINT – Český podací ověřovací informační národní terminál

ČÚZK – Český úřad zeměměřický a katastrální

EHP – Evropský hospodářský prostor
ICT – informační komunikační technologie
ISHS – informační systém hygienické služby
KHS – Krajská hygienická stanice
KSRZIS – Koordinační středisko pro resortní zdravotnické informační systémy
ISVZ – informační systém veřejné správy
ISZR – informační systém základních registrů
KIVS – komunikační infrastruktura veřejné správy
NDOP – Národní databáze občanských podniků
NZIS – národní zdravotnický informační systém
OOVZ – Orán ochrany veřejného zdraví
ORG – převodník identifikátorů fyzických osob
PBU – předměty běžného užívání
ROB – registr obyvatel
RAPEX – systém o nebezpečných nepotravinářských výrobcích
(Rapid Alert System for Non-Food Products)
RASFF - systém rychlého varování pro potraviny a krmiva
(Rapid Alert System for Food and Feed, RASFF)
ROS – registr osob
RPP – registr práv a povinností
RUIAN – registr identifikace, adres a nemovitostí
SZD – státní zdravotní dozor
SZÚ – Státní zdravotní ústav
TBC – tuberkulóza
ÚZIS ČR – Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR
VDP – veřejný dálkový přístup
ZIFO – zdrojové identifikátory fyzických osob
ZÚ – Zdravotní ústav

Přílohy

Příloha č. 1: Epidemiologická hlášenka, používaná k ukládání dat do IS EpiDat

HLÁŠENÍ INFEKČNÍ NEMOCI

1. Příjmení:	
Jméno:	
Rodné číslo:	<input type="text"/>
Pohlaví: 1 - muž, 2 - žena	☐
2. Trvalé bydliště (obec, ulice, číslo): <input type="text"/>	
3. Pracoviště:	Povolání:
4. Název a adresa kolektivního zařízení:	
5. Diagnóza:	
1 - potvrzená, 2 - podezření, 3 - nosičství, 4 - úmrtí ☐	
dg - slovně:	dg <input type="text"/>
6. Datum prvních příznaků (den, měsíc, rok): <input type="text"/>	
7. Obec onemocnění:	Okres: <input type="text"/>
8. Místo izolace:	
1 - doma, 2 - inf. odd., 3 - jinde, 4 - neznámo ☐	
Datum izolace (den, měsíc, rok): <input type="text"/>	
9. Název zařízení a oddělení, ve kterém došlo k nákaze:	

DITIS 113 023 0

Příloha č. 2: Vzor dotazníku použitého k diplomové práci

Dotazník k diplomové práci

Vážení spolupracovníci, se svolením pana ředitele, se na Vás obracím se žádostí o vyplnění mého dotazníku, který vám zabere několik minut. Vyplněný dotazník mi poslouží jako podklad pro moji diplomovou práci. Dotazník je anonymní. Proto si Vás dovoluji požádat o co nejpřesnější a pravdivé vyplnění dotazníku. Předem děkuji za Vaši spolupráci!

Správné odpovědi označte křížkem, popř. čitelně dopište.

1. Jste: žena
 muž

2. Do jaké věkové kategorie patříte:
 Méně než 26 let
 26 - 36 let
 37 - 46 let
 47 - 56 let
 57 a více

3. Jak dlouho pracujete na KHS:
 Méně než 2 roky
 Více než 2 roky a méně než 10 let
 Více než 10 let a méně než 20 let
 Více než 20 let a méně než 30 let
 Více než 30 let

4. Na jaké pozici pracujete:
 Vedoucí
 Odborný asistent
 Administrativní pracovník

5. Využíváte datových schránek k odesílání pošty:
 ano
 ne

6. Jestliže jste u 5. otázky odpověděl/-a ano, můžete blíže specifikovat, jak často používáte datovou schránku:

 Denně
 Několikrát za týden
 Několikrát za měsíc
 Méně často
 Jen zcela výjimečně

7. Máte přidělený elektronický podpis ke své práci:

- ano
ne

8. Jestliže jste u 7. otázky odpověděl/-a ano:
Používáte elektronický podpis při své práci:

- ano
ne

V případě, že ne, uveďte proč.....

9. Jak se podle vás elektronizace (e-spis, datové schránky, elektronický podpis) projevila:

- Ztížení práce
Spíše ztížení práce
Nepozoruji změny
Malý přínos
Velké usnadnění práce

10. Slyšel jste o informačním systému základních registrů (dále jen „ISZR“):

- ano
ne

11. Jestliže jste u 10. otázky odpověděl/-a ano:

Co očekáváte od propojení se ISZR:

- Zefektivnění a usnadnění práce
Nevím
Nic se nezmění
Nedokáži odhadnout
Zpomalení práce (další zatěžování)

12. Pracujete s agendovým informačním systémem KaPr, PiVo nebo EPIDAT:

- Ne
Ano který

Dále vyplňují jen respondenti, kteří u otázky 12 odpověděli ANO

HODNOCENÍ IS KAPR, PIVO A EPIDAT

Hodnot' podle následující škály (stupnice):

- Škála: 1 velmi spokojen/-a (velmi důležitá)
2 spíše spokojen/-a (málo důležitá)
3 ani spokojen/-a ani nespokojen/-a (nevím)
4 spíše nespokojen/-a (spíše nepotřebná)
5 velmi nespokojen/-a (nepotřebná)

13. Jak hodnotíte přehlednost informačního systému (KaPr, PiVo a EPIDAT):

1 2 3 4 5

14. Jak hodnotíte spolehlivost (relevantnost dat) informačního systému (KaPr, PiVo a EPIDAT):

1 2 3 4 5

15. Jak hodnotíte jednoduchost ovládání informačního systému (KaPr, PiVo a EPIDAT):

1 2 3 4 5

16. Jak hodnotíte grafickou úpravu informačního systému (KaPr, PiVo a EPIDAT):

1 2 3 4 5

17. Jak důležité jsou pro vaši práci výstupy (data, analýzy, popř. další informace) z IS:

1 2 3 4 5

18. Co očekáváte od propojení těchto informačních systémů se základními registry veřejné správy:

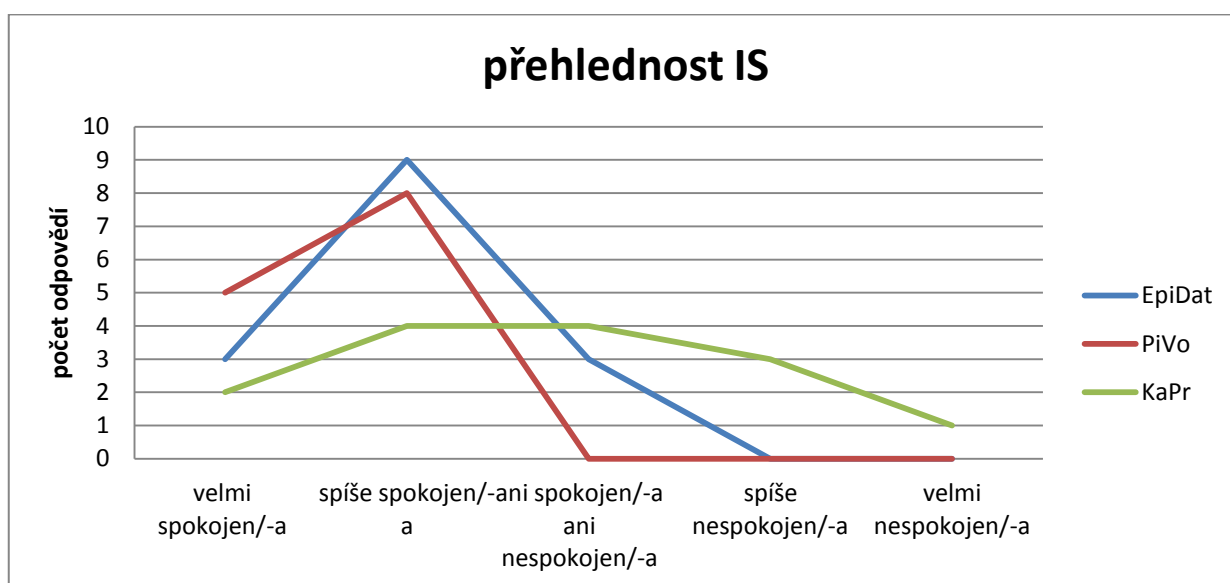
Zefektivnění a usnadnění práce	☐
Nic se nezmění	☐
Nedokáží odhadnout	☐
Zpomalení práce (další zatěžování)	

Děkuji vám za trpělivost při vyplnění dotazníku!!!!

Příloha č. 3: Vyhodnocení otázek týkajících se vlastností popisovaných IS

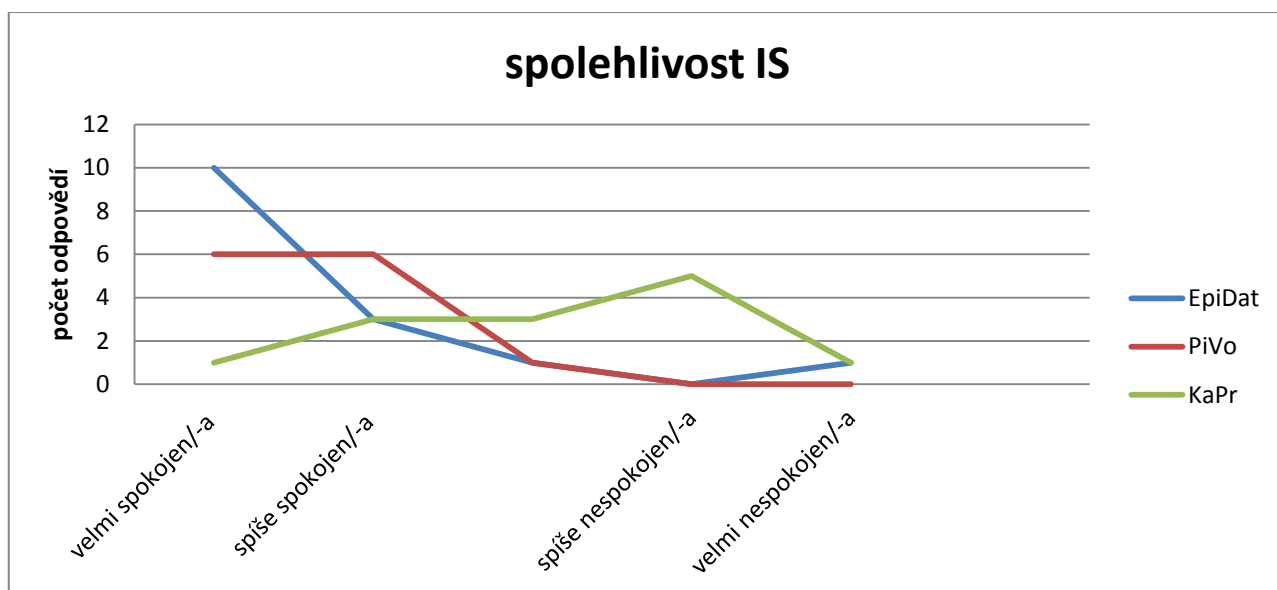
13. Jak hodnotíte přehlednost informačního systému (KaPr, PiVo a EPIDAT)?

Popisná statistika				
EpiDat	Vážený průměr	2,000	Vyvážený výběrový rozptyl	0,429
	Medián	2,000	Šikmost	0,000
	Modus	2,000	Špičatost	2,500
	Směrodatná odchylka	0,655	Nevyvážený výběrový rozptyl	0,400
PiVo	Vážený průměr	1,615	Vyvážený výběrový rozptyl	0,256
	Medián	2,000	Šikmost	-0,474
	Modus	2,000	Špičatost	1,225
	Směrodatná odchylka	0,506	Nevyvážený výběrový rozptyl	0,237
KaPr	Vážený průměr	2,786	Vyvážený výběrový rozptyl	1,412
	Medián	3,000	Šikmost	0,140
	Modus	2;3	Špičatost	2,178
	Směrodatná odchylka	1,188	Nevyvážený výběrový rozptyl	1,311
Celkem	Vážený průměr	2,143	Vyvážený výběrový rozptyl	0,906
	Medián	2,000	Šikmost	0,915
	Modus	2,000	Špičatost	3,750
	Směrodatná odchylka	0,952	Nevyvážený výběrový rozptyl	0,884

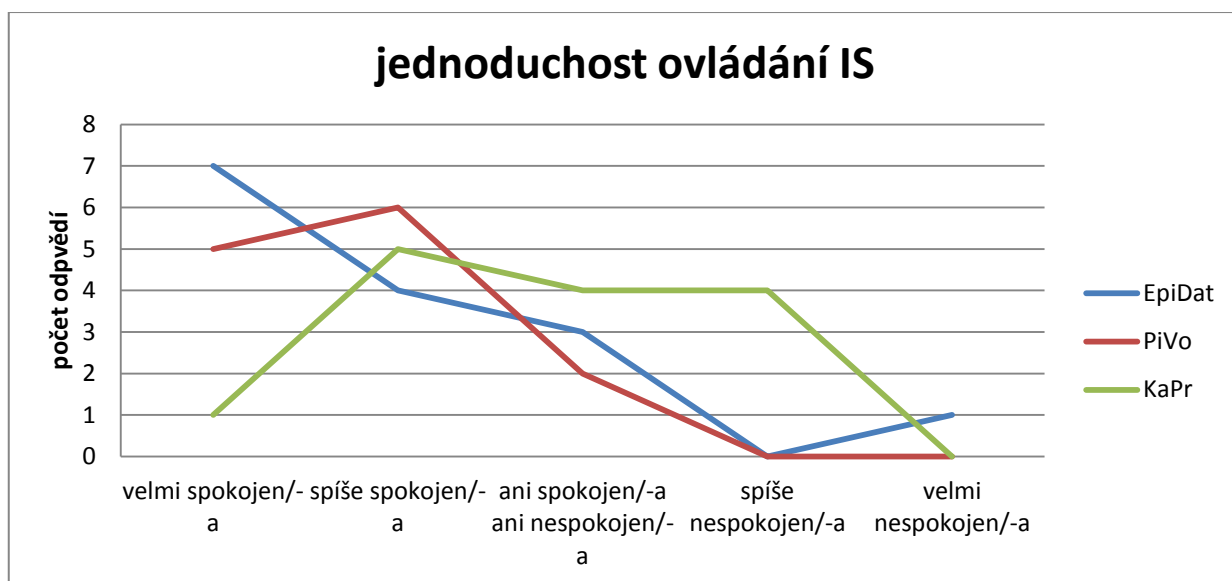
14. Jak hodnotíte spolehlivost (relevantnost dat) informačního systému (KaPr, PiVo a EPIDAT)?

Popisná statistika				
EpiDat	Vážený průměr	1,600	Vyvážený výběrový rozptyl	1,257
	Medián	1,000	Šikmost	2,102
	Modus	1,000	Špičatost	6,724
	Směrodatná odchylka	1,121	Nevyvážený výběrový rozptyl	1,173
PiVo	Vážený průměr	1,615	Vyvážený výběrový rozptyl	0,423
	Medián	2,000	Šikmost	0,504
	Modus	1;2	Špičatost	2,354
	Směrodatná odchylka	0,650	Nevyvážený výběrový rozptyl	0,391
KaPr	Vážený průměr	3,154	Vyvážený výběrový rozptyl	1,308
	Medián	3,000	Šikmost	-0,307
	Modus	4,000	Špičatost	2,166
	Směrodatná odchylka	1,144	Nevyvážený výběrový rozptyl	1,207
Celkem	Vážený průměr	2,098	Vyvážený výběrový rozptyl	1,490
	Medián	2,000	Šikmost	0,898
	Modus	1,000	Špičatost	2,716
	Směrodatná odchylka	1,221	Nevyvážený výběrový rozptyl	1,454

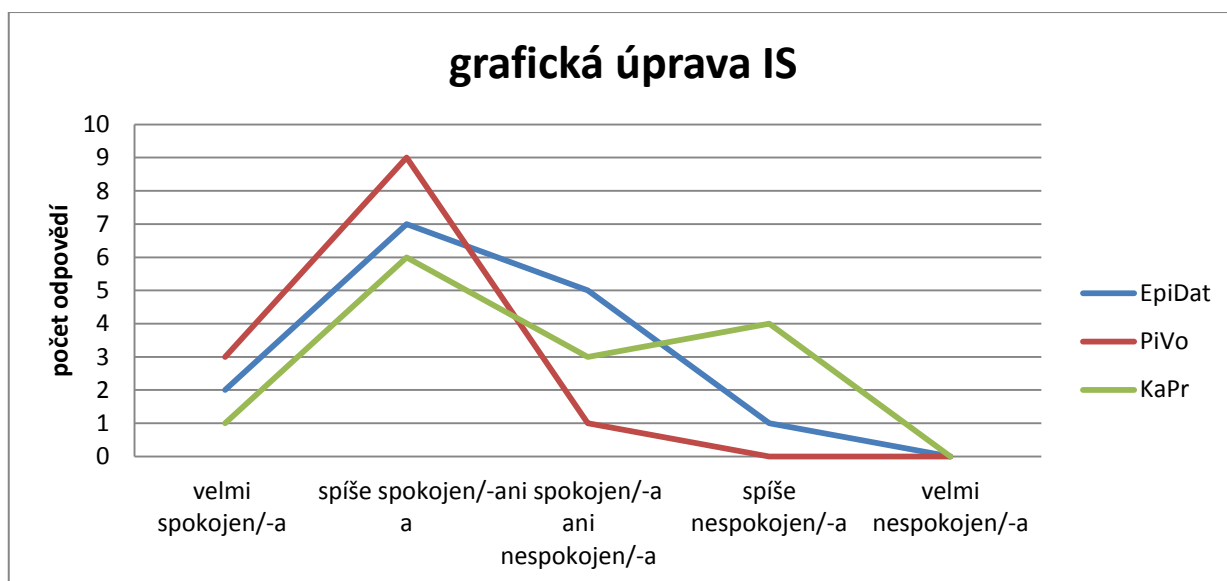
15. Jak hodnotíte jednoduchost ovládání informačního systému (KaPr, PiVo a EPIDAT)?

Popisná statistika				
EpiDat	Vážený průměr	1,933	Vyvážený výběrový rozptyl	1,352
	Medián	2,000	Šikmost	1,259
	Modus	1,000	Špičatost	4,086
	Směrodatná odchylka	1,163	Nevyvážený výběrový rozptyl	1,262
PiVo	Vážený průměr	1,769	Vyvážený výběrový rozptyl	0,526
	Medián	2,000	Šikmost	0,347
	Modus	2,000	Špičatost	2,077
	Směrodatná odchylka	0,725	Nevyvážený výběrový rozptyl	0,485
KaPr	Vážený průměr	2,786	Vyvážený výběrový rozptyl	0,951
	Medián	3,000	Šikmost	-0,079
	Modus	2,000	Špičatost	1,905
	Směrodatná odchylka	0,975	Nevyvážený výběrový rozptyl	0,883
Celkem	Vážený průměr	2,167	Vyvážený výběrový rozptyl	1,118
	Medián	2,000	Šikmost	0,666
	Modus	2,000	Špičatost	2,760
	Směrodatná odchylka	1,057	Nevyvážený výběrový rozptyl	1,091

16. Jak hodnotíte grafickou úpravu informačního systému (KaPr, PiVo a EPIDAT)?

Popisná statistika				
EpiDat	Vážený průměr	2,333	Vyvážený výběrový rozptyl	0,667
	Medián	2,000	Šikmost	0,151
	Modus	2,000	Špičatost	2,602
	Směrodatná odchylka	0,869	Nevyvážený výběrový rozptyl	0,622
PiVo	Vážený průměr	1,846	Vyvážený výběrový rozptyl	0,308
	Medián	2,000	Šikmost	-0,126
	Modus	2,000	Špičatost	3,161
	Směrodatná odchylka	0,555	Nevyvážený výběrový rozptyl	0,284
KaPr	Vážený průměr	2,714	Vyvážený výběrový rozptyl	0,989
	Medián	2,500	Šikmost	0,109
	Modus	2,000	Špičatost	1,791
	Směrodatná odchylka	0,994	Nevyvážený výběrový rozptyl	0,918
Celkem	Vážený průměr	2,310	Vyvážený výběrový rozptyl	0,756
	Medián	2,000	Šikmost	0,488
	Modus	2,000	Špičatost	2,658
	Směrodatná odchylka	0,869	Nevyvážený výběrový rozptyl	0,738

17. Jak důležité jsou pro vaši práci výstupy (data, analýzy, popř. další informace) z IS?

Popisná statistika				
EpiDat	Vážený průměr	1,667	Vyvážený výběrový rozptyl	1,238
	Medián	1,000	Šikmost	1,980
	Modus	1,000	Špičatost	6,413
	Směrodatná odchylka	1,113	Nevyvážený výběrový rozptyl	1,156
PiVo	Vážený průměr	1,077	Vyvážený výběrový rozptyl	0,077
	Medián	1,000	Šikmost	3,175
	Modus	1,000	Špičatost	11,083
	Směrodatná odchylka	0,277	Nevyvážený výběrový rozptyl	0,071
KaPr	Vážený průměr	2,143	Vyvážený výběrový rozptyl	0,901
	Medián	2,000	Šikmost	0,274
	Modus	2,000	Špičatost	2,130
	Směrodatná odchylka	0,949	Nevyvážený výběrový rozptyl	0,837
Celkem	Vážený průměr	1,643	Vyvážený výběrový rozptyl	0,918
	Medián	1,000	Šikmost	1,606
	Modus	1,000	Špičatost	5,314
	Směrodatná odchylka	0,958	Nevyvážený výběrový rozptyl	0,896

